

Andrea Palladio

Sakrální stavby

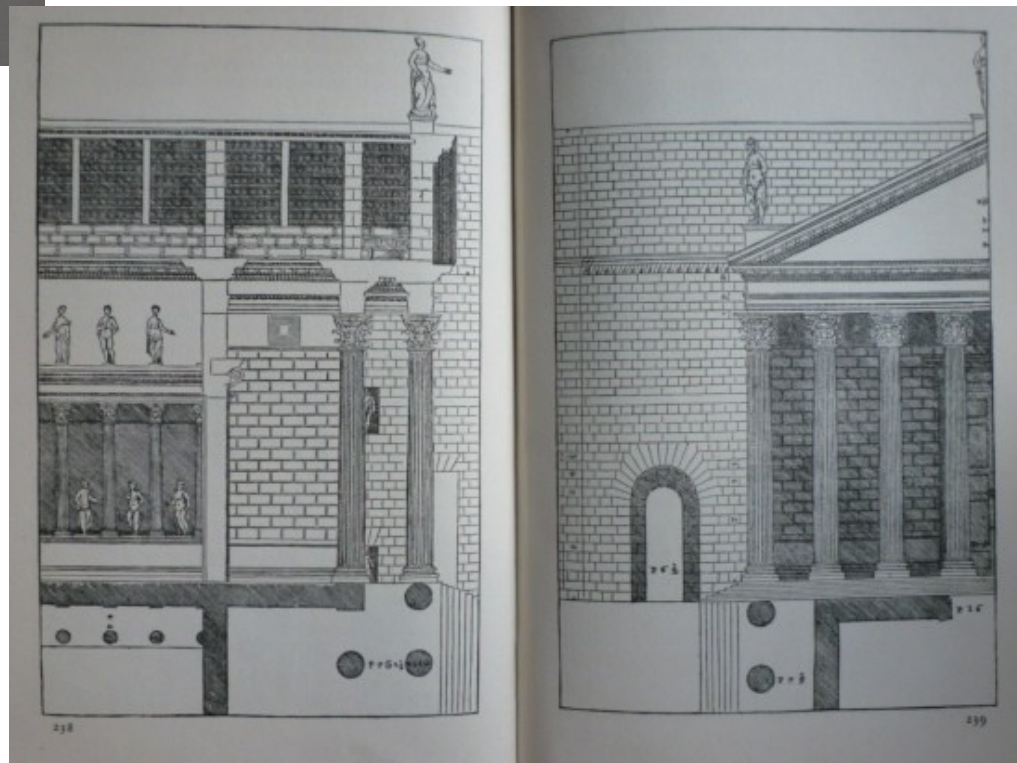
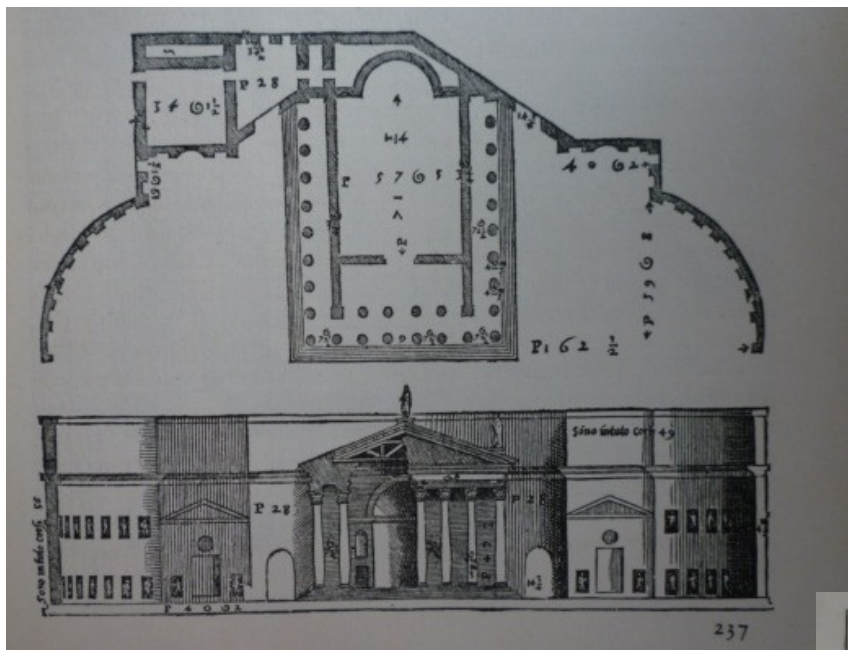
Předmluva 4. knihy

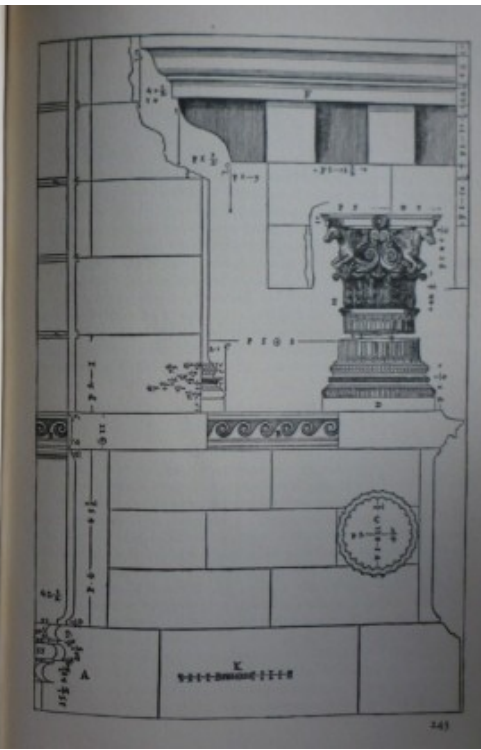
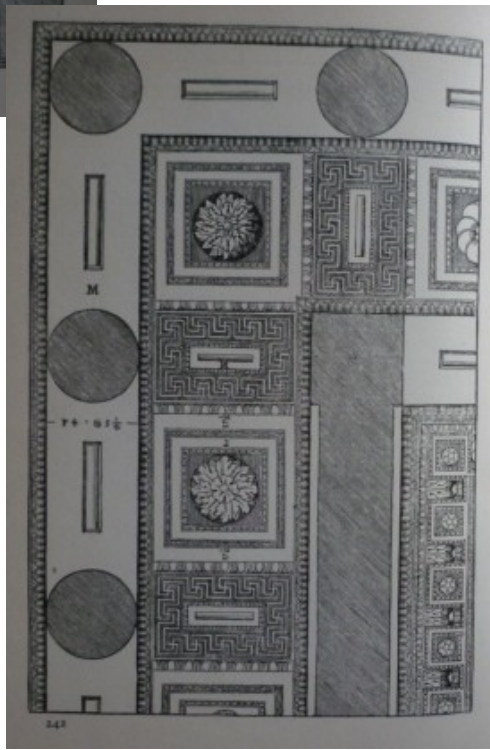
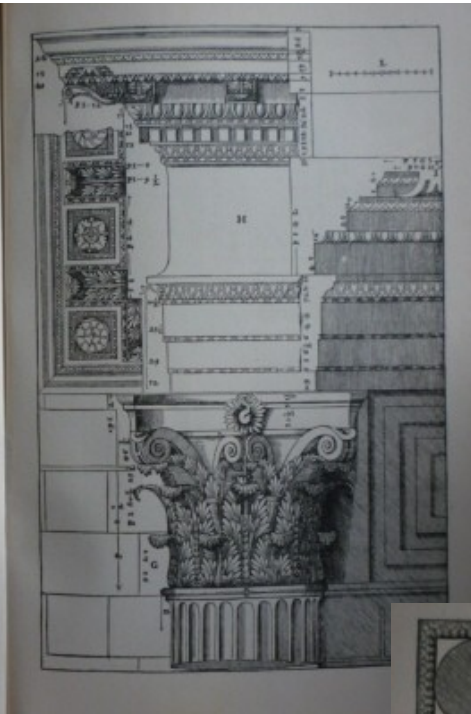
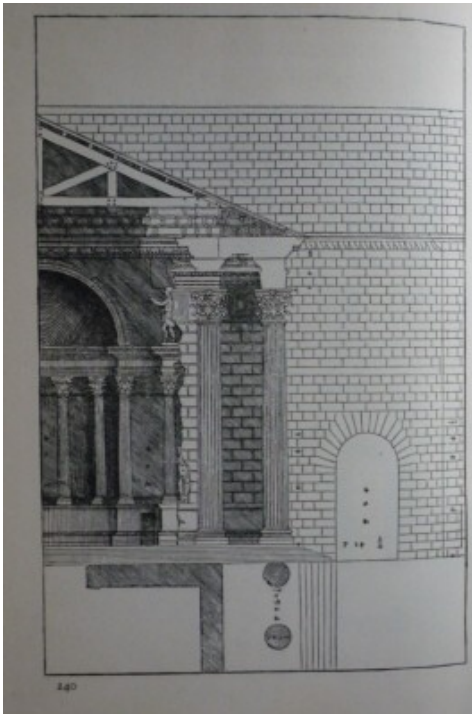
Má-li být do některé stavby vložena práce a píle proto, aby její uspořádání mělo krásné rozměry a poměry, pak to musí být bez jakékoliv pochyby při stavbě chrámů, v nichž musíme uctívat Tvůrce a Dárce všech věcí, nejlepšího a Nejvyššího Boha.

Jestliže tedy lidé při stavbě vlastních obydlí vynakládají nejvyšší péči...pak jsou zajisté povinni ji vynaložiti mnohem více při budování kostelů. A jestliže u prvních hledí především na pohodlí, musí u druhých hledět na důstojnost a velikost toho, kdo v nich má být vzýván a uctíván, kdo je nejvyšší dobro a nejvyšší dokonalost, a proto je velmi vhodné, aby všechno, co se jemu zasvěcuje, bylo dovedeno k takové dokonalosti, jaké jsme nejvýše schopni.

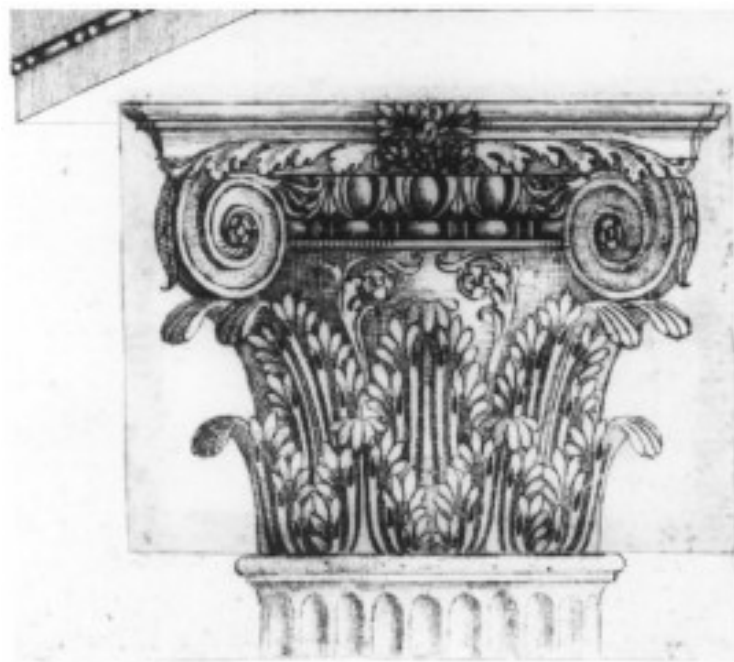
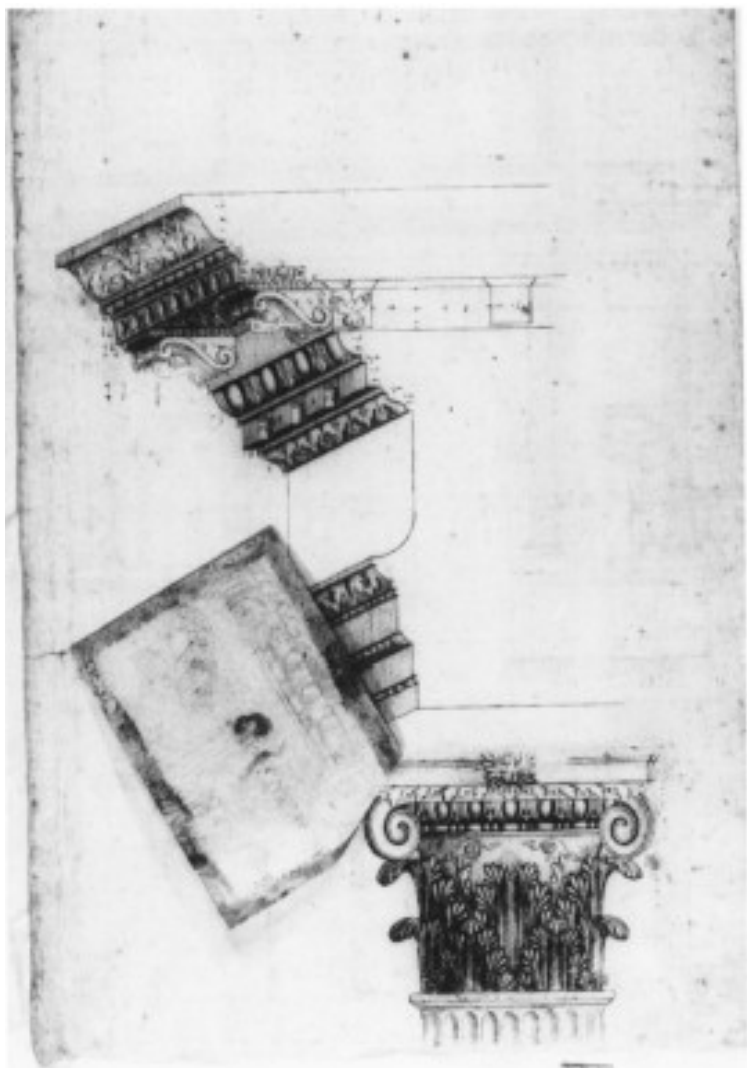
*A skutečně, pozorujeme-li tento krásný stroj vesmíru...s nejsladší harmonií svého mírného pohybu...nemůžeme pochybovat, že malé chrámy, které děláme, musí být podobné tomuto největšímu z jeho nekonečné dobrotivosti, co vykonal dokonale jediným svým slovem...
...a budovat je s takovými rozměry, aby všechny části v celku přinášely očím pozorovatelů harmonii.*

Chrám Marta Mstitele na Augustově foru

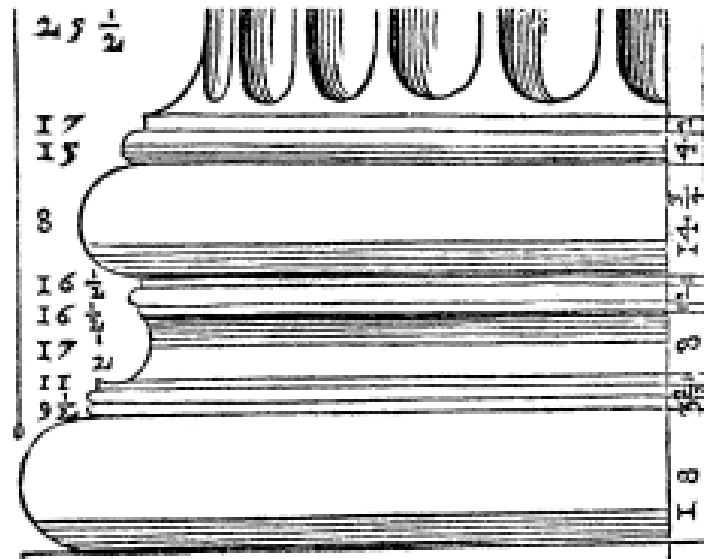

Palladio – „přirozenost“ a „věrnost“ antice

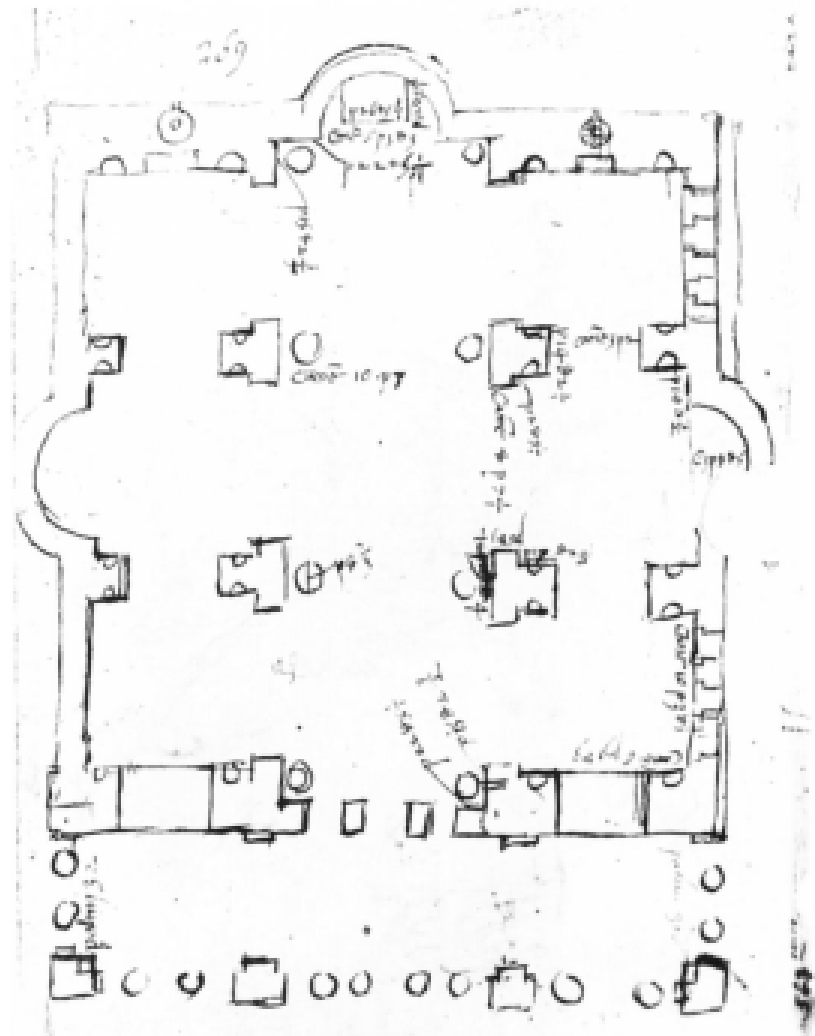
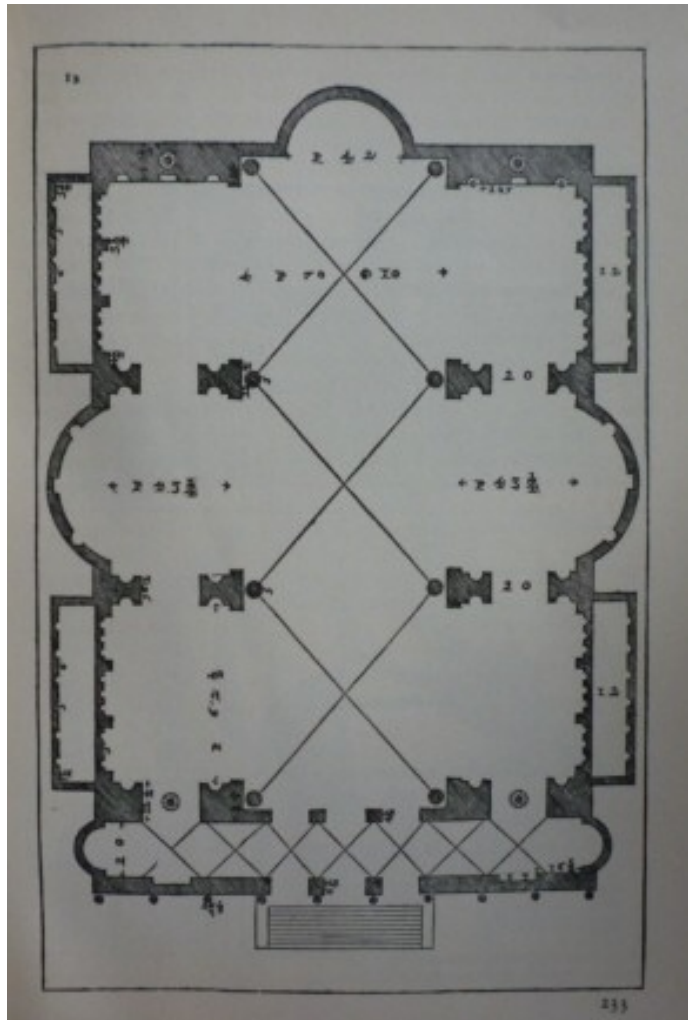
Loggia del Capitaniato ve Vicenze

Patka sloupu z Maison
Carrée v Nîmes

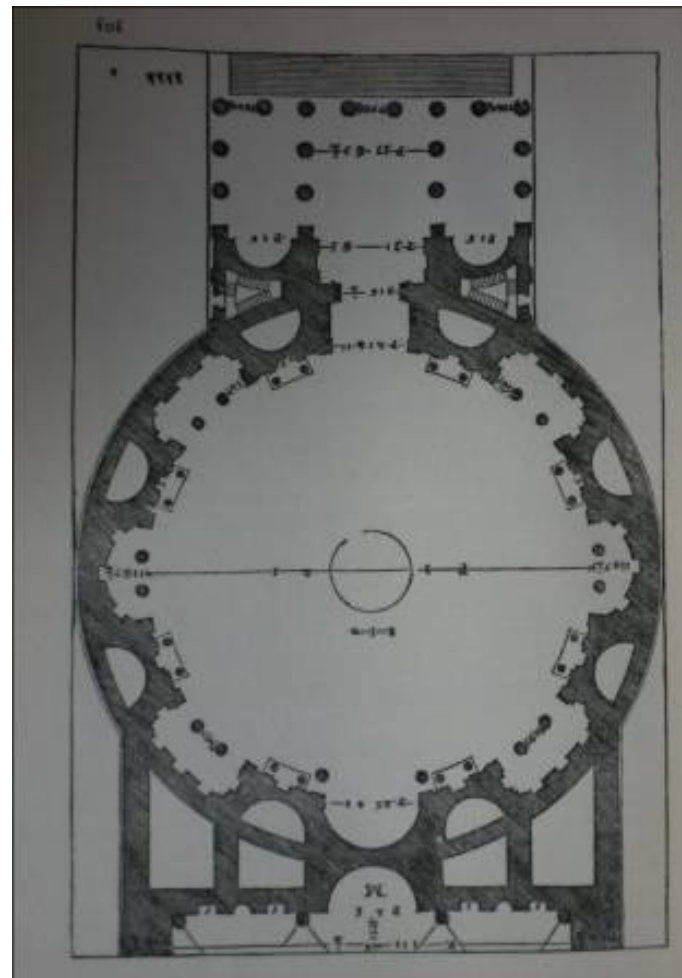
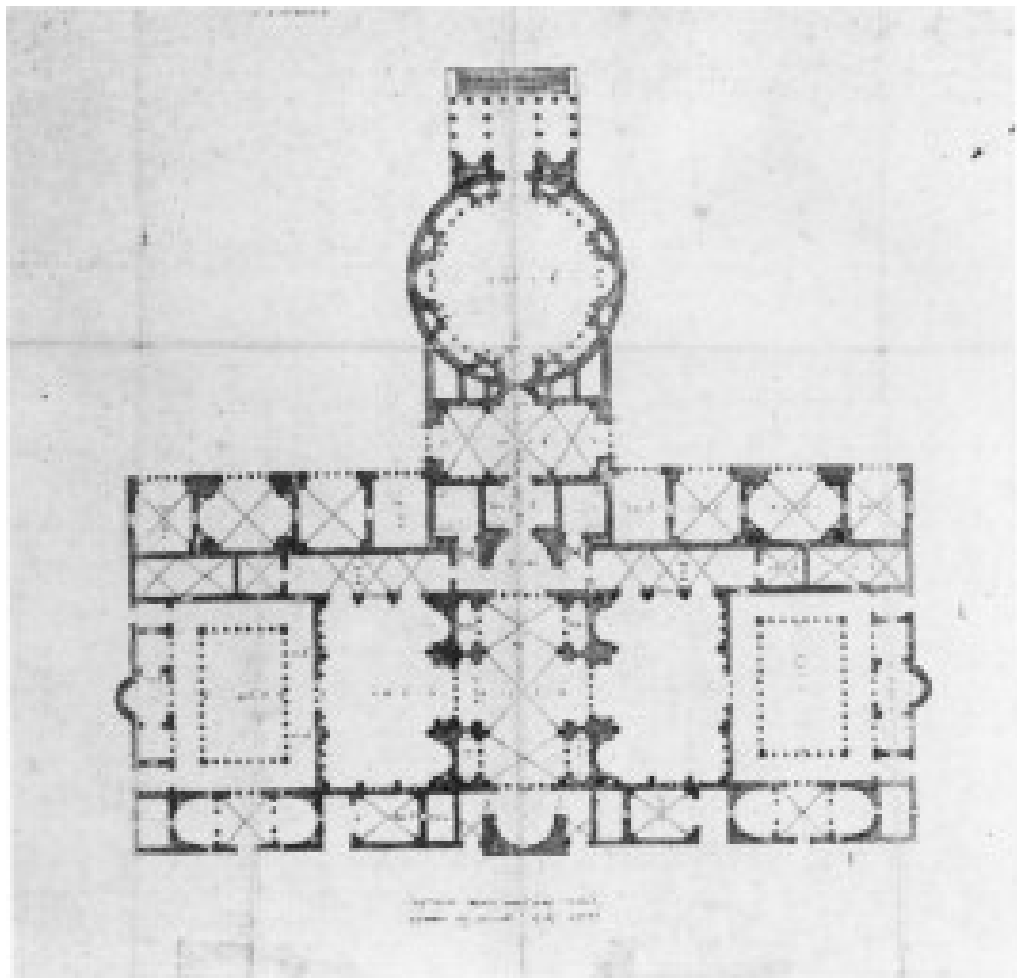
Maxentiova basilika na Foru Romanu v Římě

Rekonstrukce Palladia a (zakreslení) Peruzziho

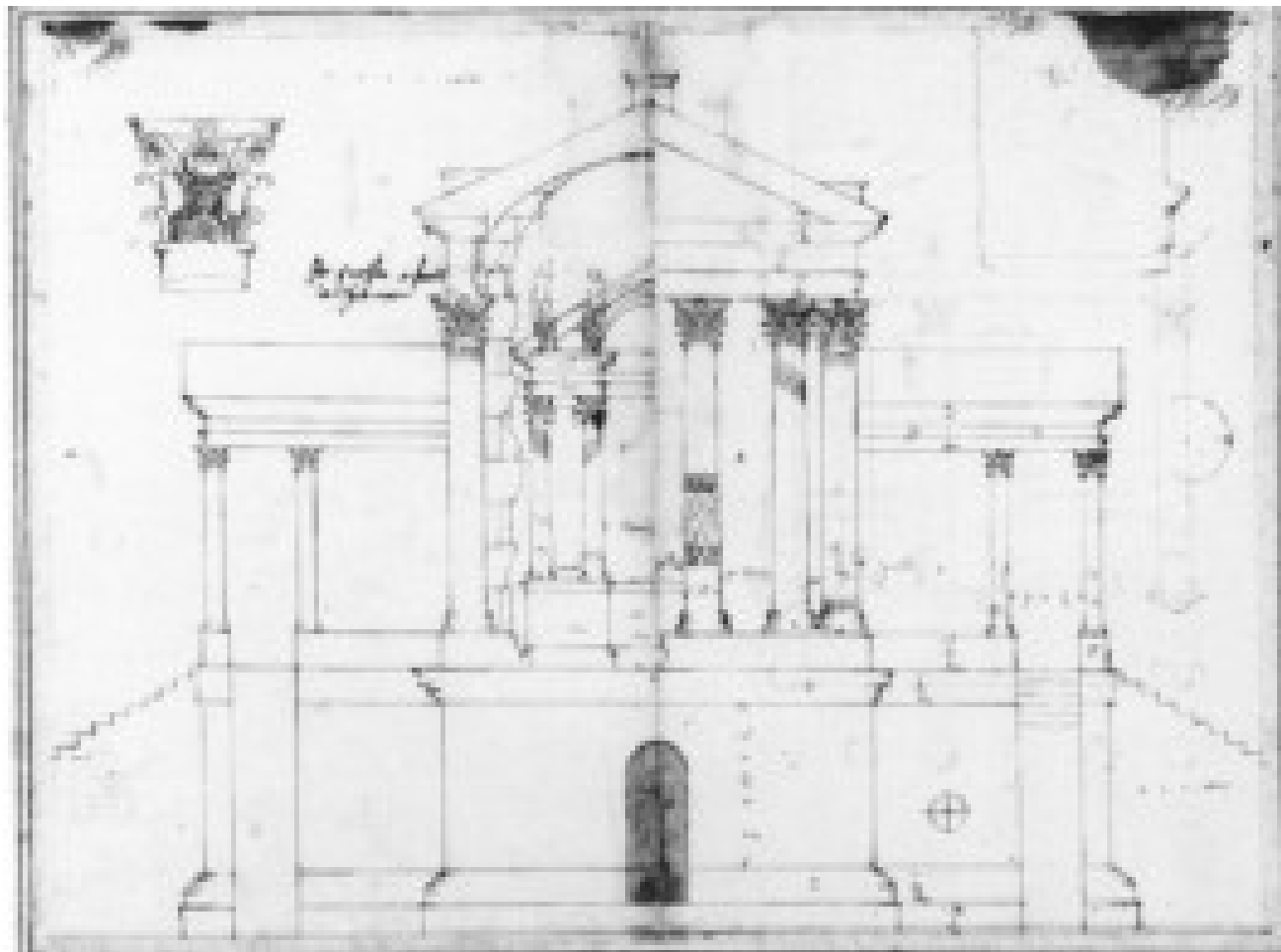

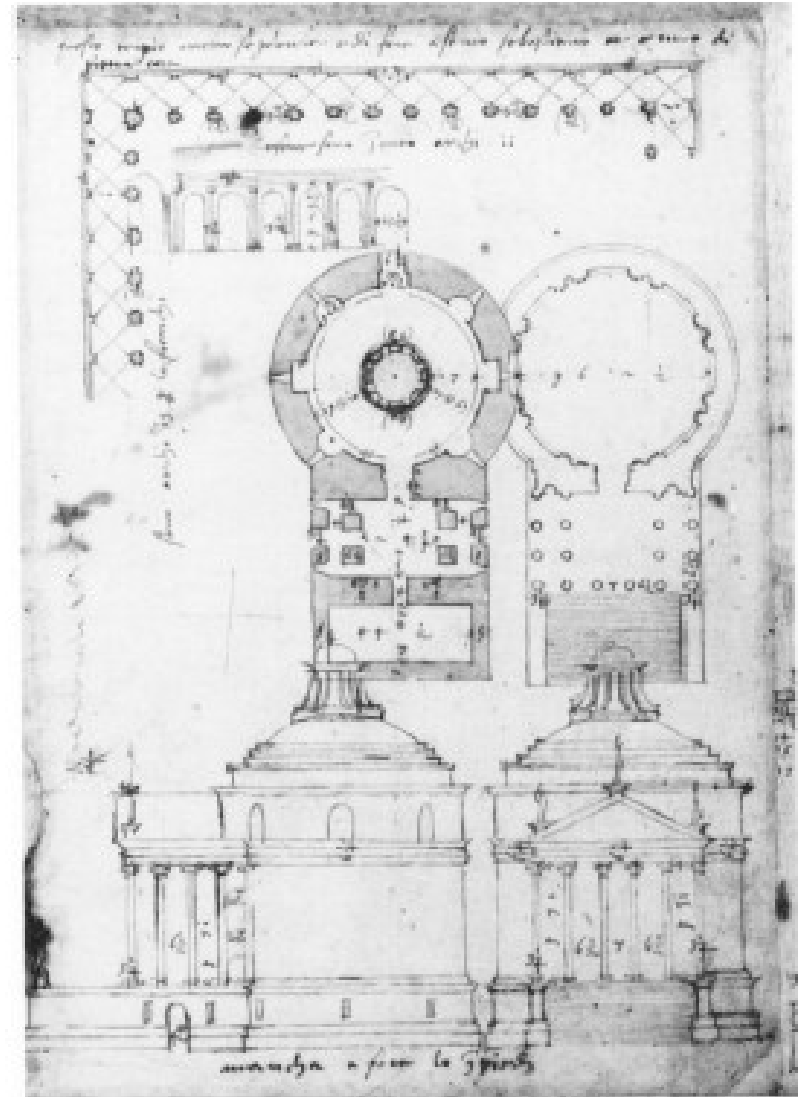
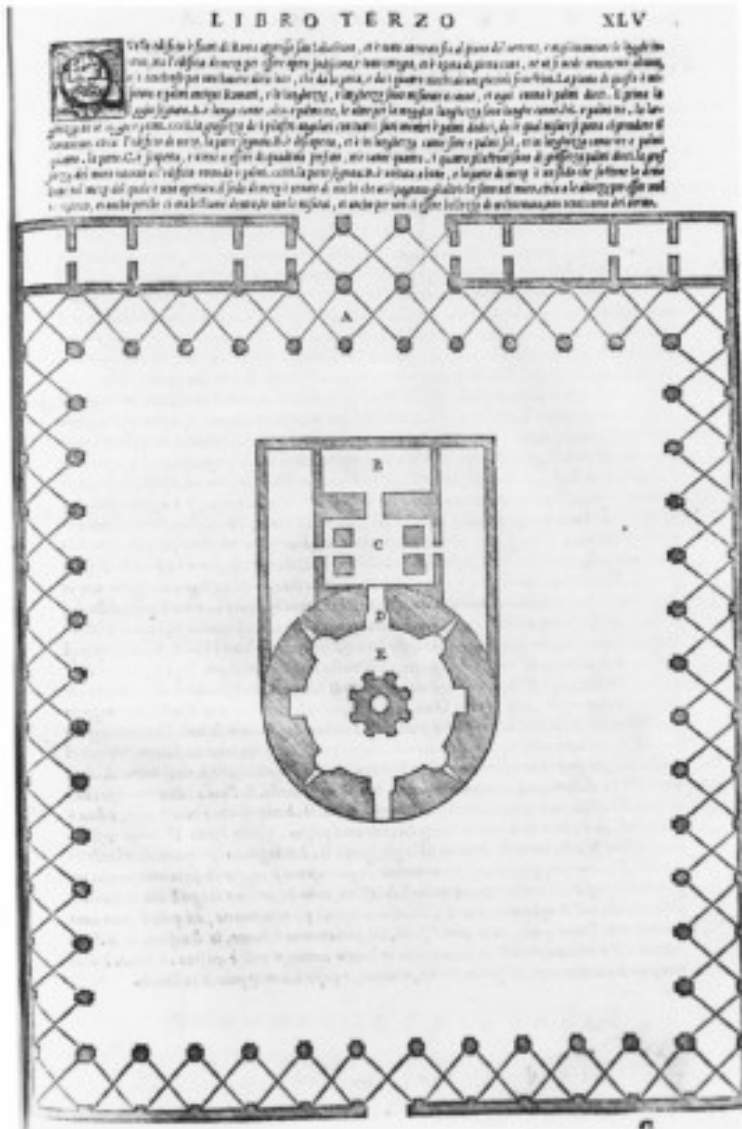
Palladiova rekonstrukce Agrippinových lázní na Augustově foru v Římě, kol. 1560... a Pantheon

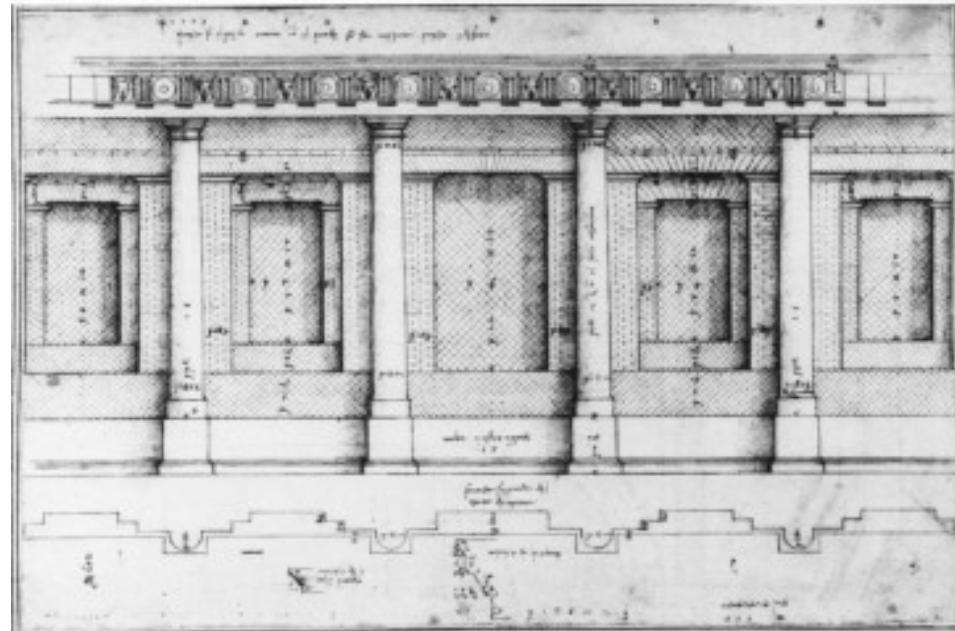
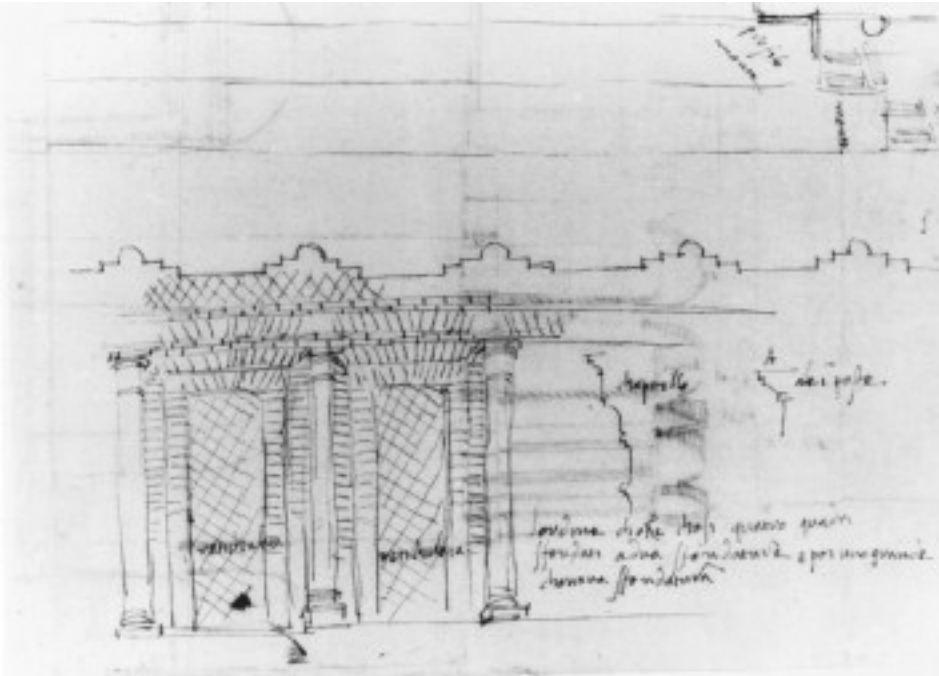
Palladiova rekonstrukce Clitumnova chrámu ve Spoletu,
pol. 60. let 16. století

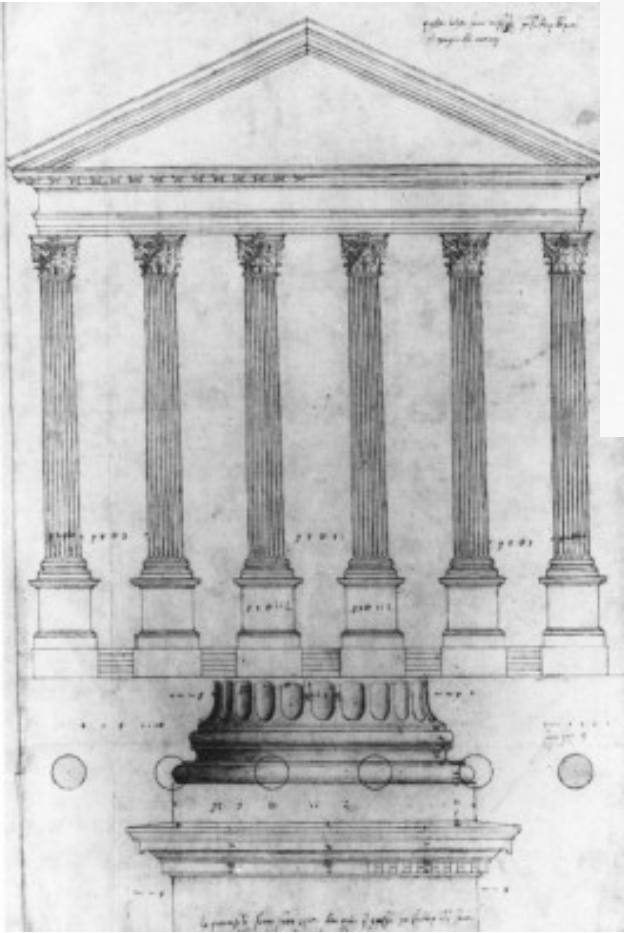
Romulovo mausoleum na Via Appia Serlio (1540) a Palladio (kol. 1560)

Římské divadlo ve Veroně: zakreslení Giovanbattisty Sangalla, kol 1519 a Palladia, po 1540

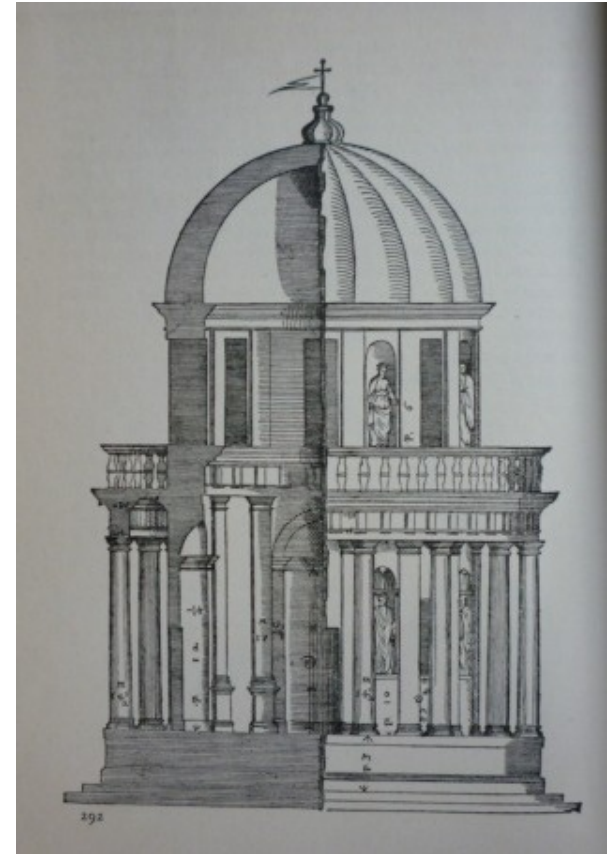
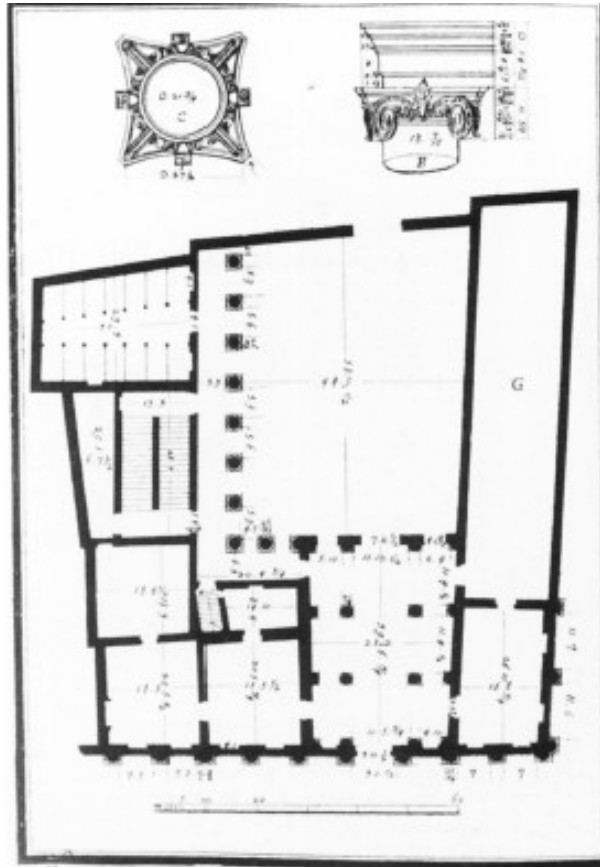
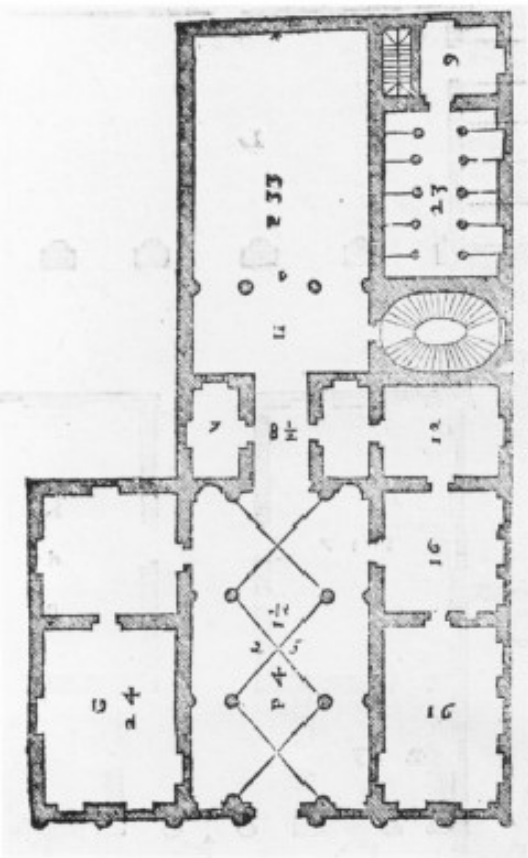

Chrám Minervy v Assisi
Palladio – Peruzzi
aktuální stav
(Giovani Antolini, 1803)

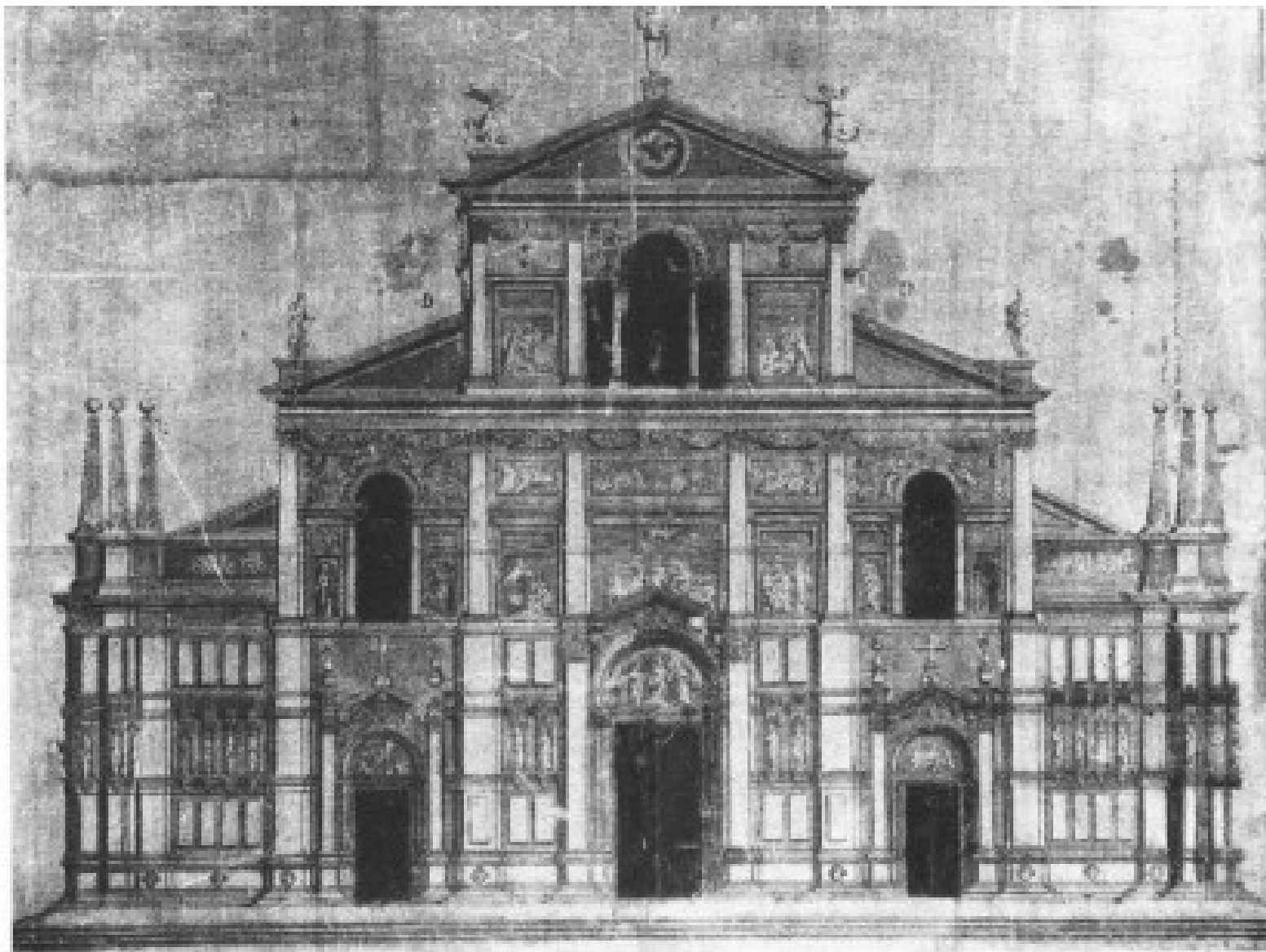
Vicenza, Palazzo Barbaran da Porto

Palladio vs. Bertotti Scamozzi

Palladiovův projekt pro fasádu S. Petronio v Bologni, 1572

1. kapitola 4. knihy – O místě, které se má volit

- *My budeme volit pro chrámy ta místa, která budou v nejvznešenější a nejslavnější části města, daleko od míst nepočetných a na krásných a ozdobných náměstích, do nichž ústí mnoho ulic, takže je možno vidět každou část chrámu v její důstojnosti, což zmnoží zbožnost a obdiv každého, kdo ji vidí a pozoruje. A nejsou-li tam vyvýšená místa, vyzdvihne se rovina chrámu nad ostatní město tolik, kolik bude vhodné a ke chrámu se bude vystupovat po stupních, protože vystupování ke chrámu nese s sebou větší zbožnost a důstojnost.*

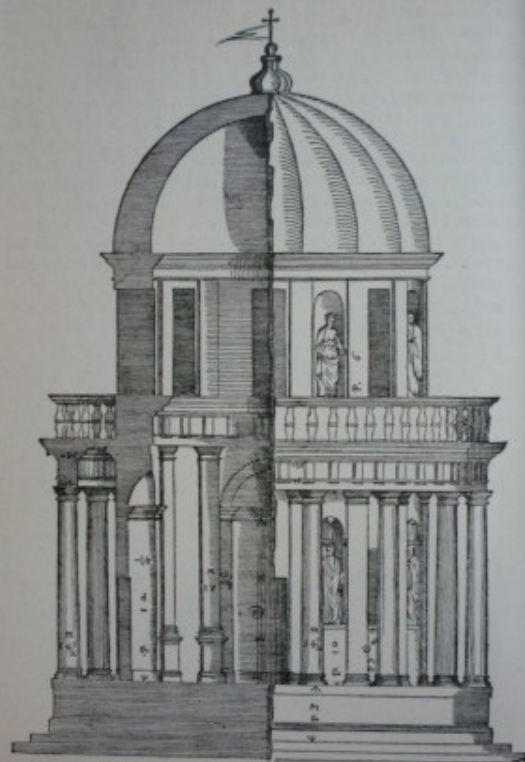
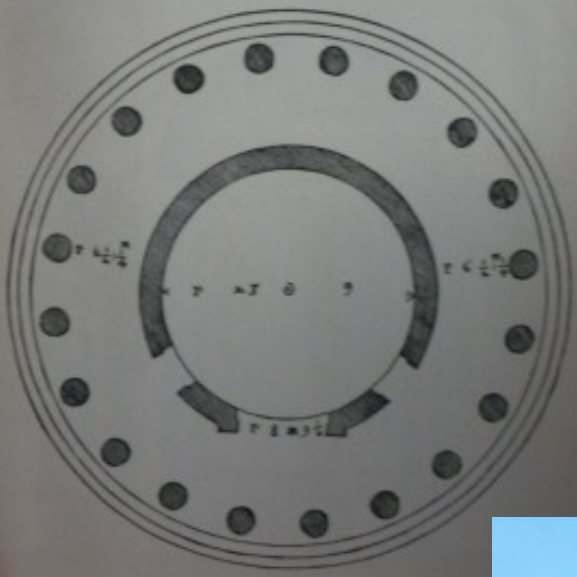
2. kapitola 4. knihy – O tvarech chrámů

- *Ale nejkrásnější a nejpravidelnější tvary, z nichž všechny ostatní získávají míry, jsou okrouhlý a čtyřúhelníkový...A proto i my, kteří nemáme nepravé bohy, budeme pro zachování vyrovnanosti volit mezi tvary chrámů tvar nejdokonalejší, nejvýtečnější, ježto je takový kruh, protože je jediný mezi všemi obrazci jednoduchý, jednotný, stejný, pevný a obsažný, budeme děla chrámy okrouhlé...protože je kruh uzavřen jedinou hranicí, v níž nelez nalézt počátek ani konce, ani nelze jedno od druhého odlišit, protože jeho části jsou si vzájemně podobné a podílejí se všechny na obrazci celku, a konečně proto, že v každí části je okraj stejně vzdálen od středu, a v tom je nejschopnější dokázat jednotu, nekonečné bytí, jednotnost a spravedlnost Boha.*

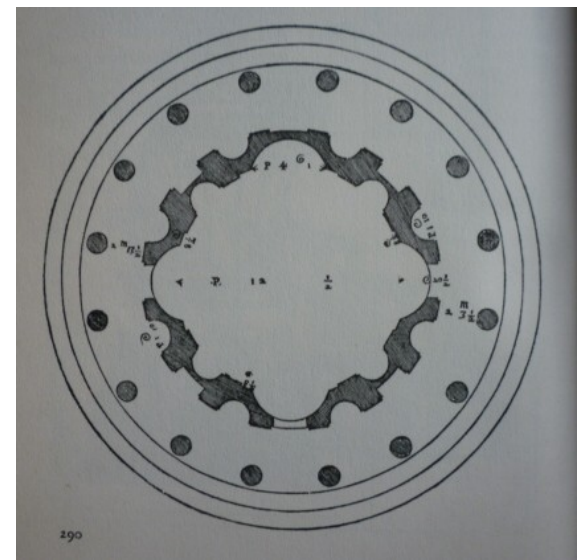

DĀLE na břehu Tiberu se u uvedeného chrámu našel jiný okrouhlý chrám, který se dnes nazývá Sesto Stéfano. Říká se, že jej vybudoval Numa Pompilius a zasvětil bohyni Vestě a dal mu okrouhlý tvar, připodobniv její sívlu Zemi, která nese lidský rod a jejíž bohyní, jak se říká, byla Vesta. Tento chrám je korintského řádu.

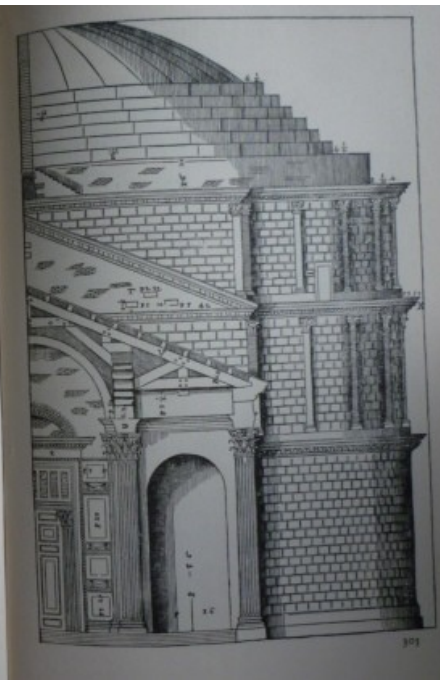
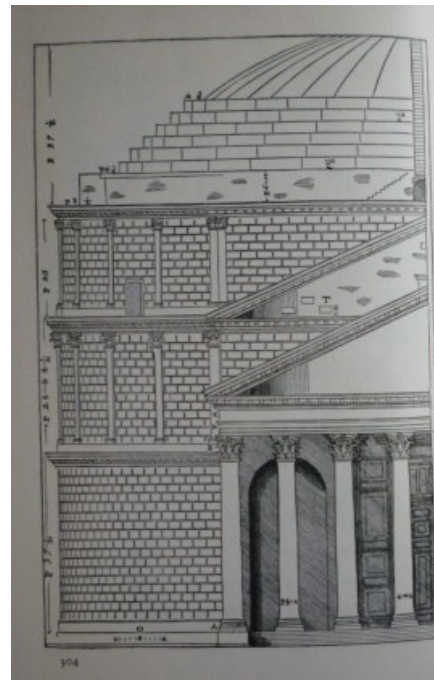
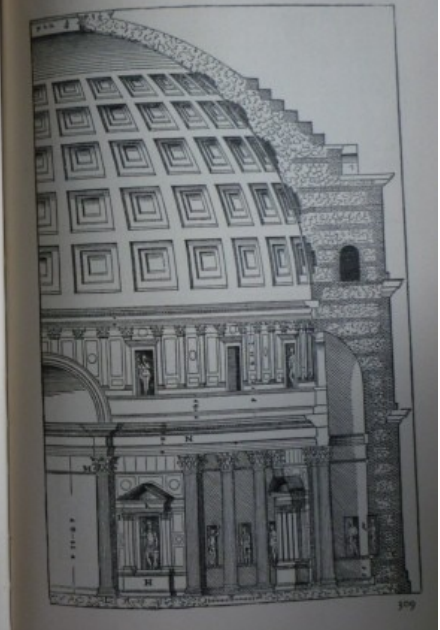
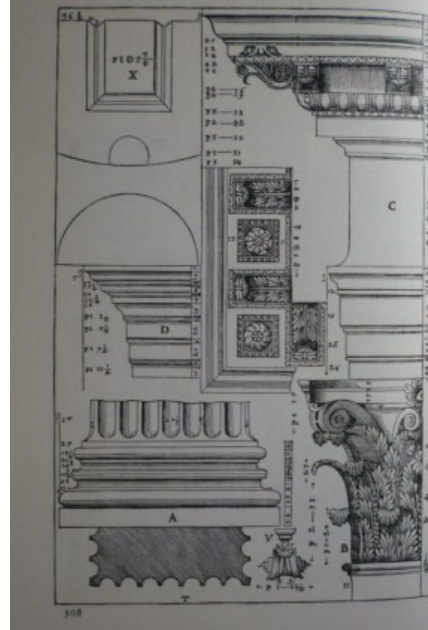
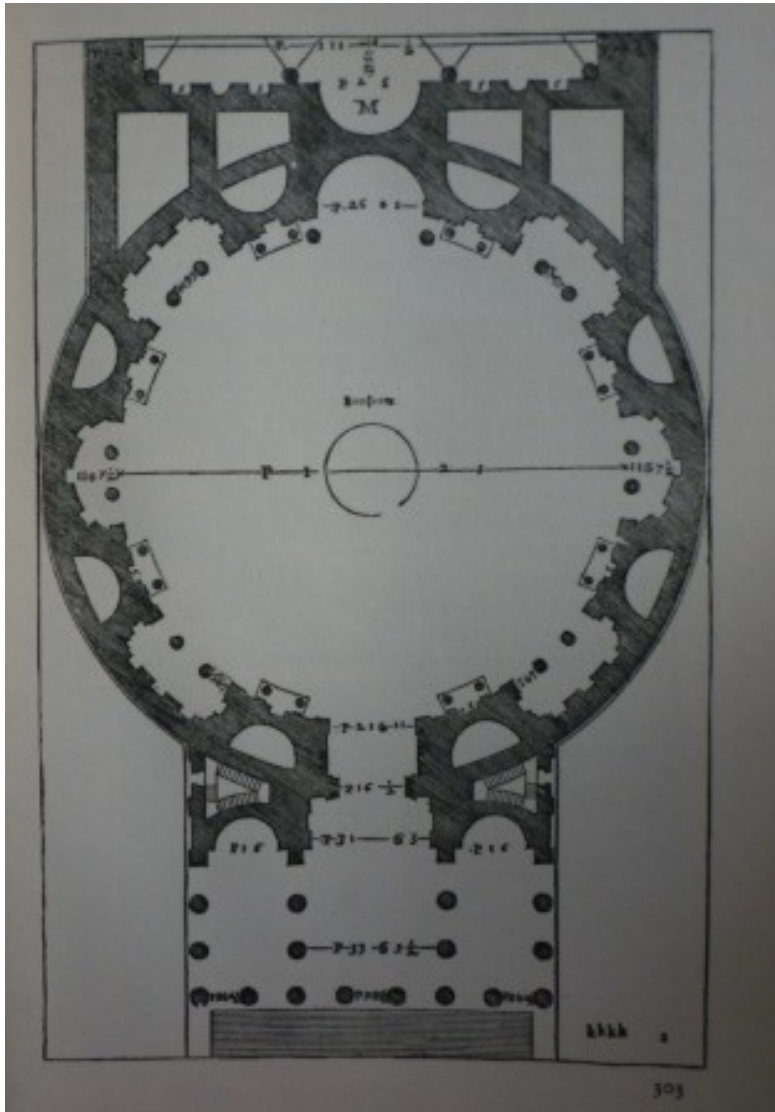
Interkolumnia jsou jeden a půl průměru. Sloupy s hlavicí a patkou jsou dlouhé jedenáct hlav (hlavou se rozumí, jak jsem řekl) jiné, průměr sloupa u paty). Patky jsou bez plinthe neboli kostky, ale stupeň, na němž spočívají, jej nahrazuje, což udělal architekt, který jej zřídil, proto, aby vstup do kólu byl méně obtížný, protože je to druh s hustými sloupy. Celá má

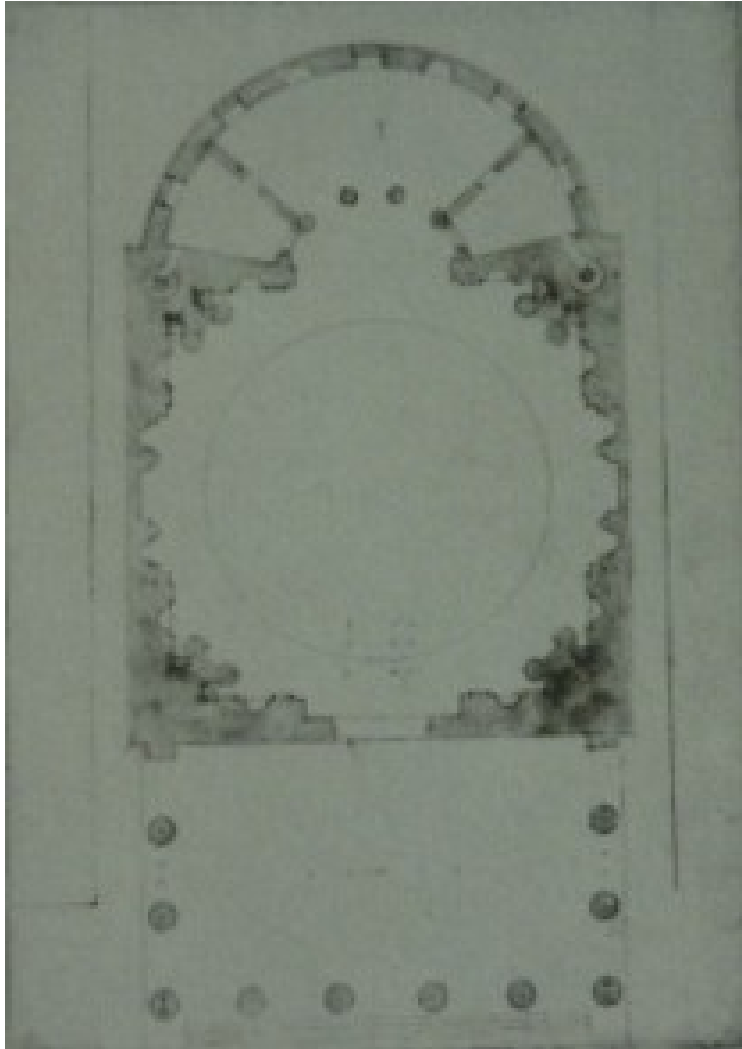
292

290

Návrh pro kostel theatinů v Benátkách San Nicola di Tolentino

- Centrála
- „Termální“ závěr
- Sloupová přepážka mezi chórem a lodí
- Plastické pojetí zdi – nosné struktury s architektonickými elementy zbavenými „jednostranné“ tektonické funkce
- Portikus

Konvent Santa Maria della Carità v Benátkách, od 1561

- *Snažil jsem se přizpůsobit tento dům domům starých., a proto jsem tam udělal korintské atrium, které je dlouhé jako úhlopříčka čtverce šířky. Každé křídlo se rovná jednomu ze tří a půl délky*

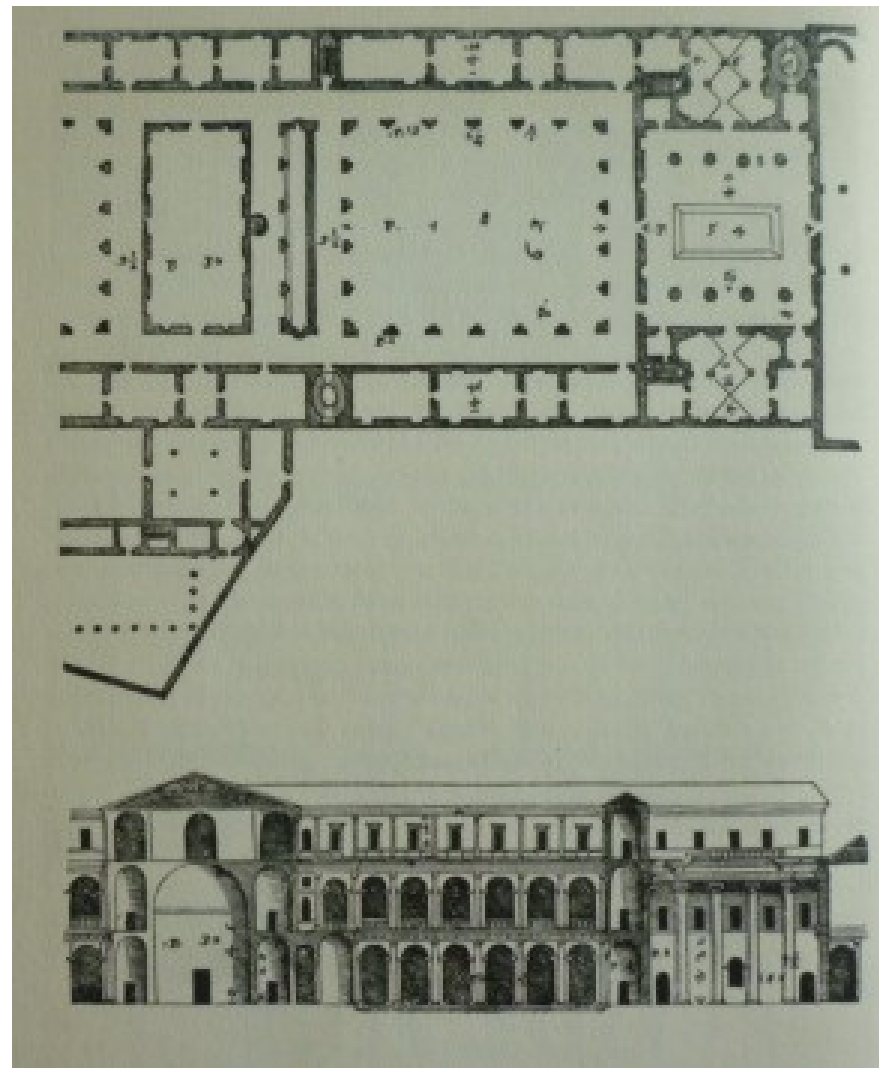
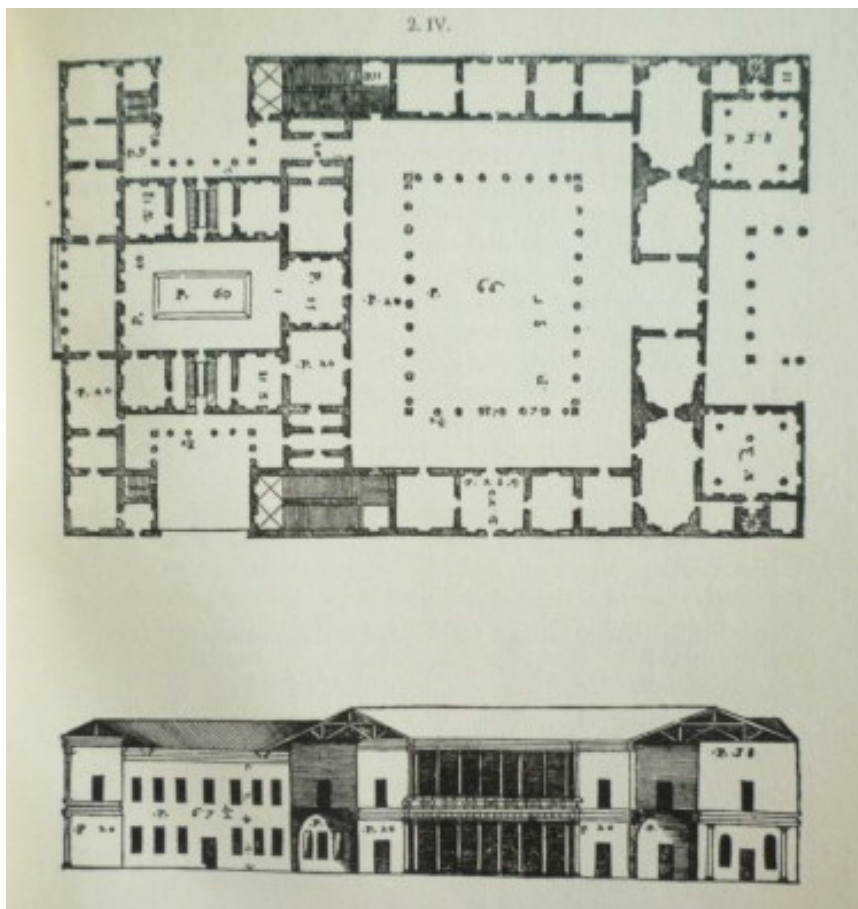

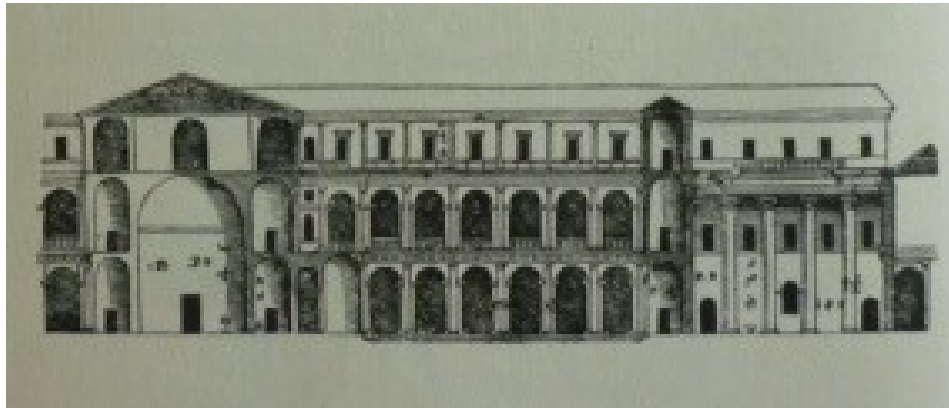

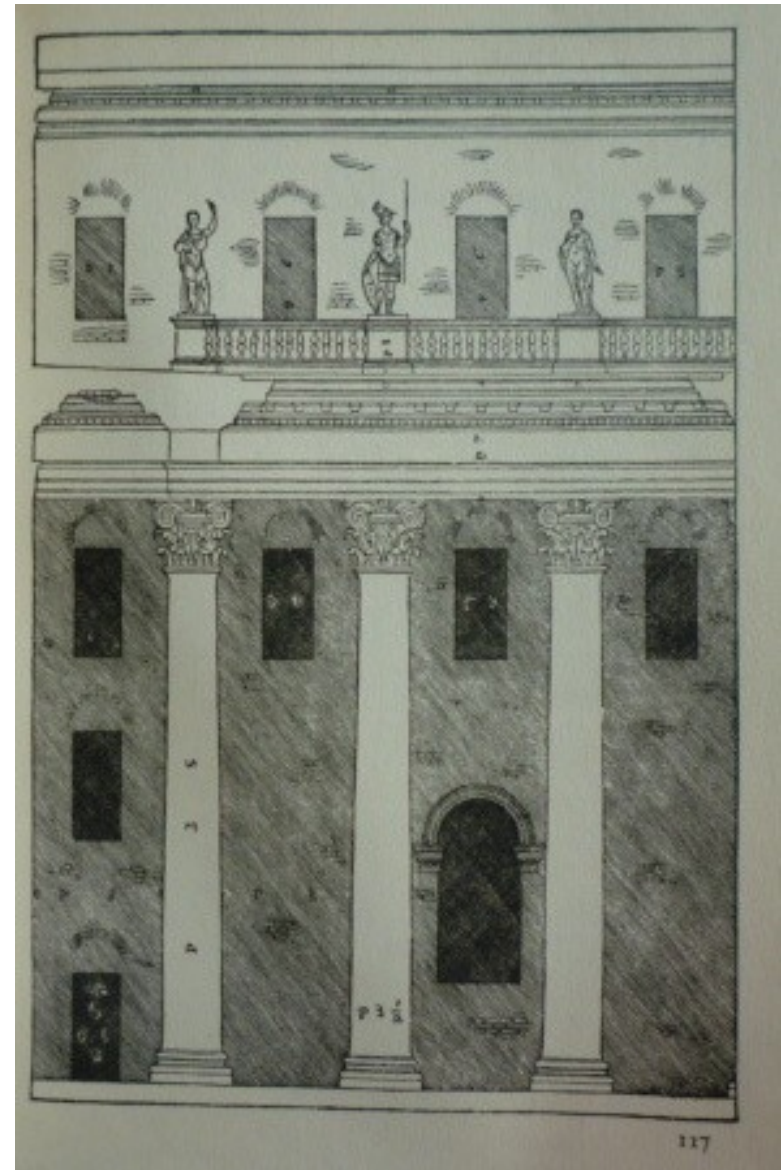
O toskánském atriu (II. kniha/4. kap.)

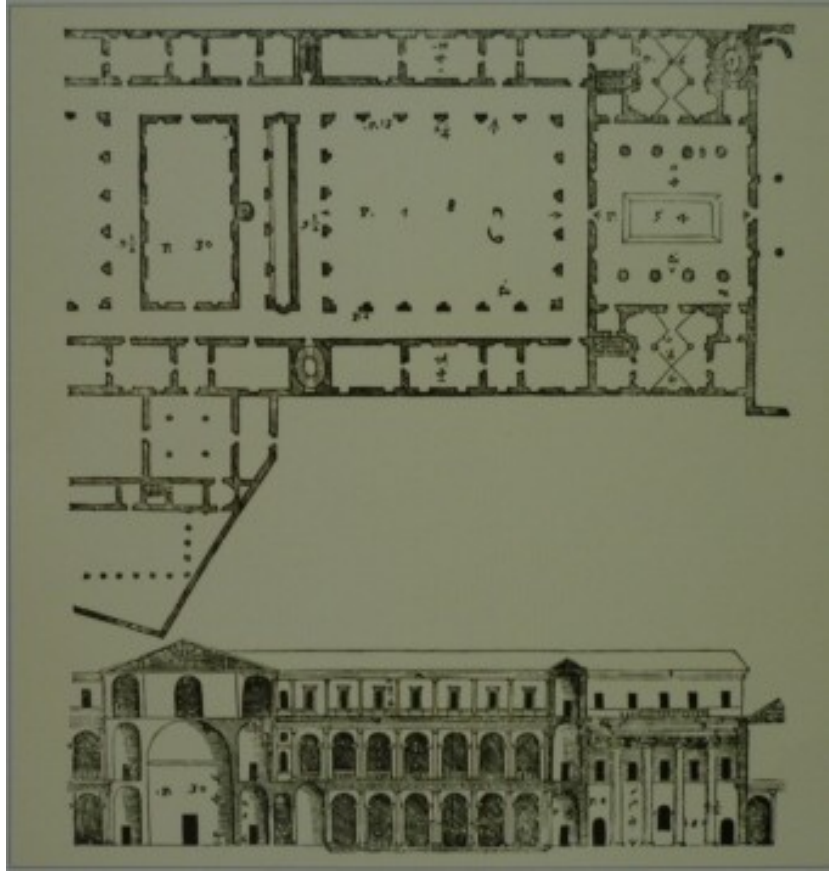
O korintském atriu (II. kniha/6. kap.)

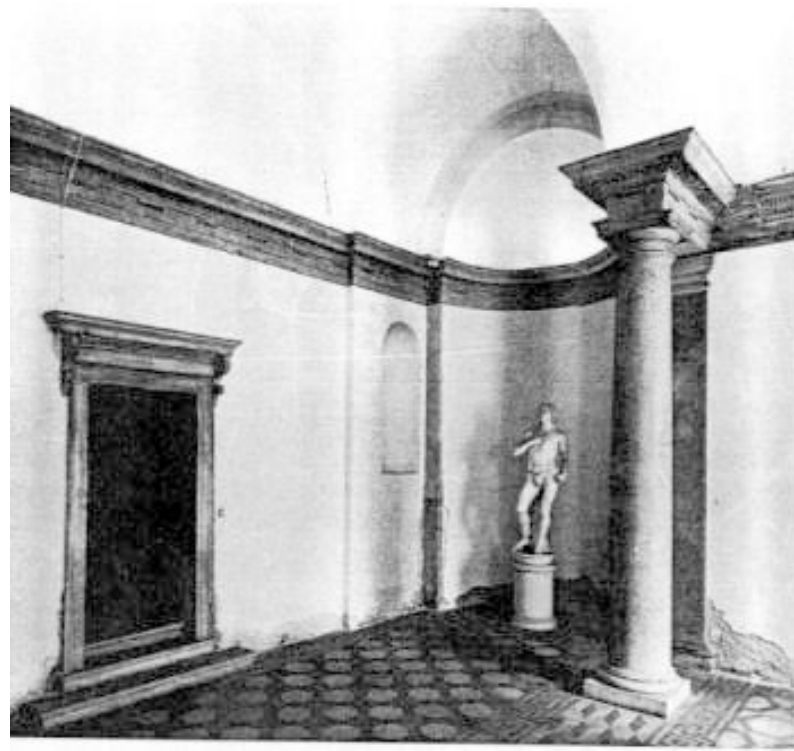
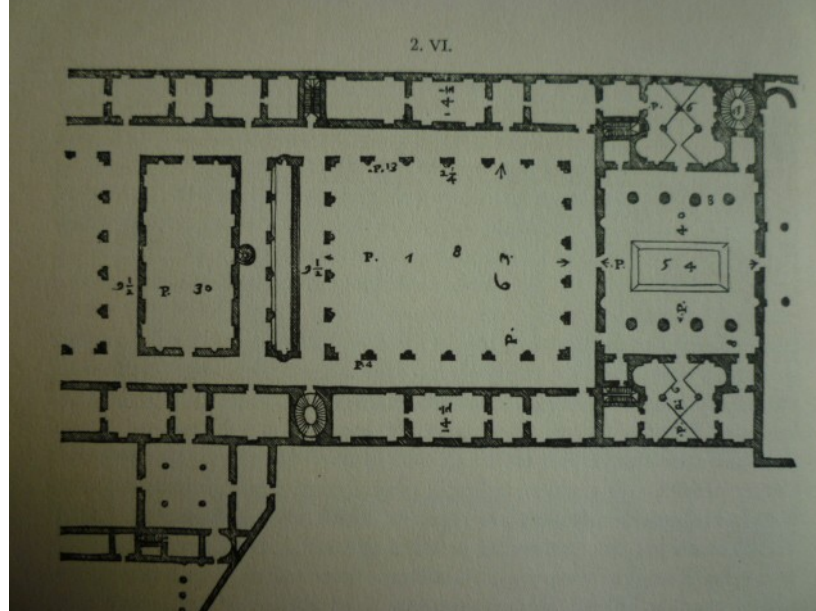
- *Z atria se vstupuje do klausury, která má tři pořadí sloupů nad sebou, první je dórské, sloupy vystupují před pilíře o více než polovinu, druhé je iónské, sloupy jsou o pětinu menší než sloupy prvního pořadí a třetí je korintské a má sloupy o pětinu menší než pořadí druhé*

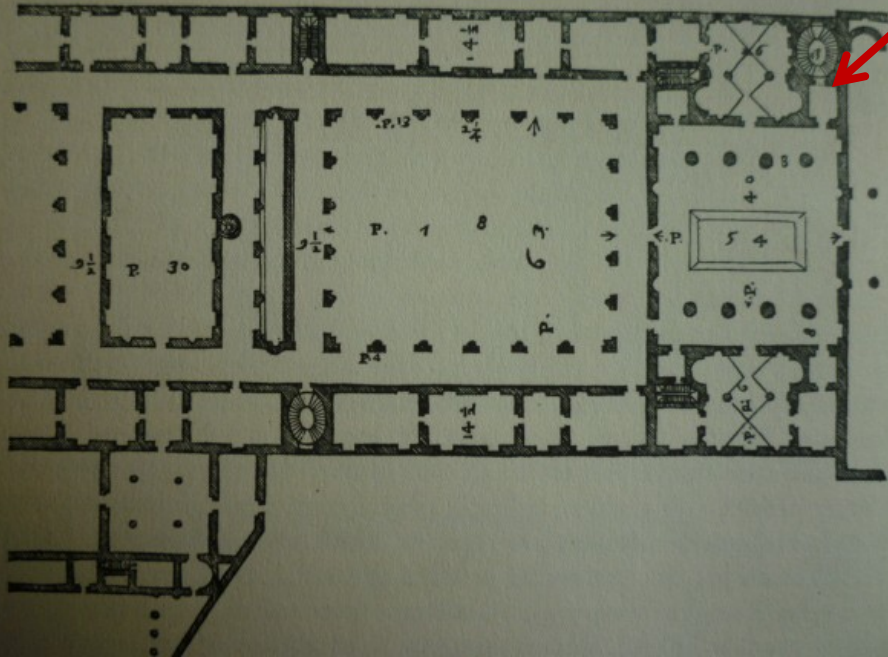

- Dórský řád pro sakristii vedle atria: *tato sakristie slouží jako tablinum (tak se nazývalo místo, kde se věšely obrazy předků)*

S. Francesco della Vigna

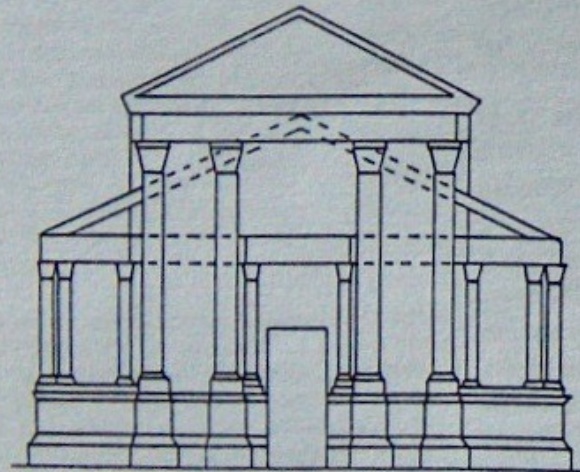

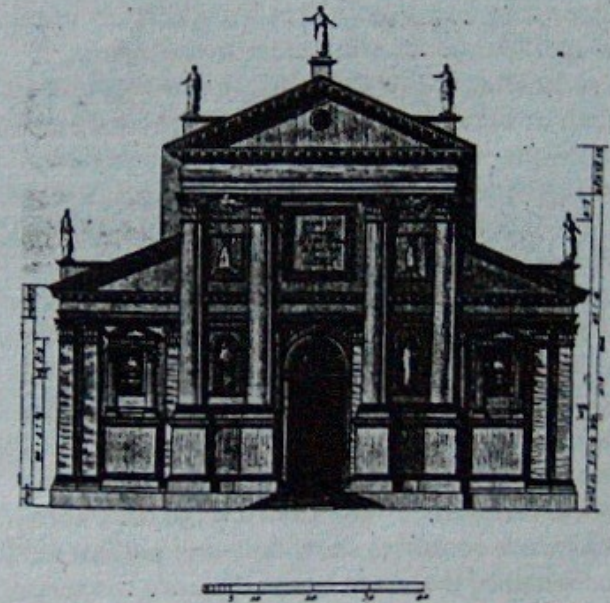

PIRELLA GÖTTSCHE LOWE
S. FRANCESCO
CAMPO
S. FRANCESCO

Benátky, S. Francesco della Vigna, průčelí, po 1562

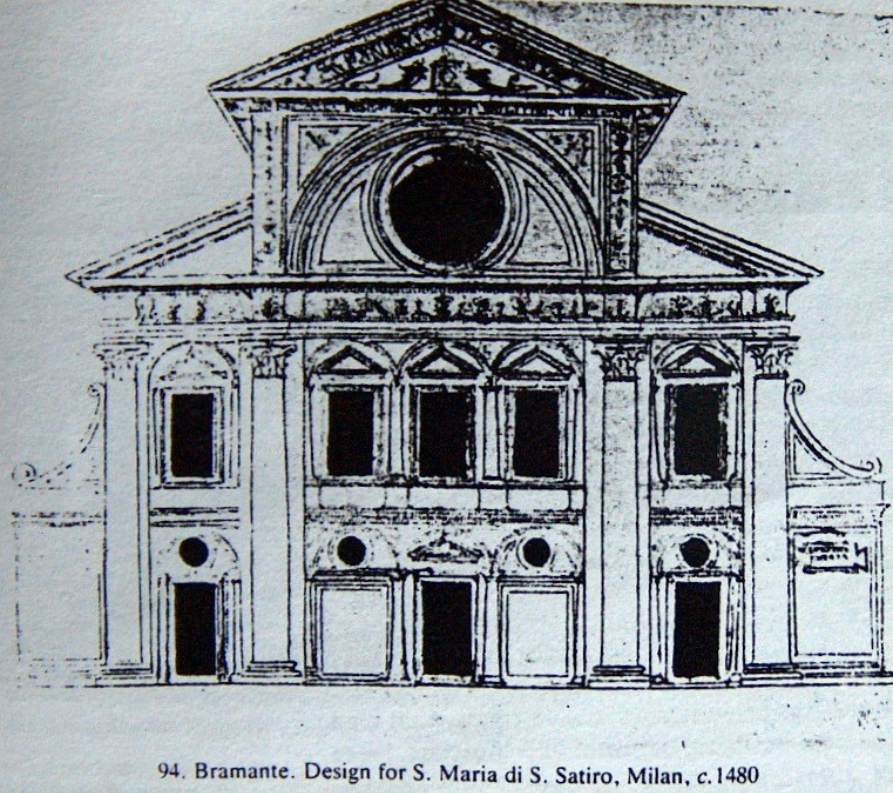

92. S. Francesco della Vigna: schematic representation of the two interpenetrating temple fronts.

93. Palladio. S. Giorgio Maggiore. Venice, 1566-1610. From Bertotti Scamozzi

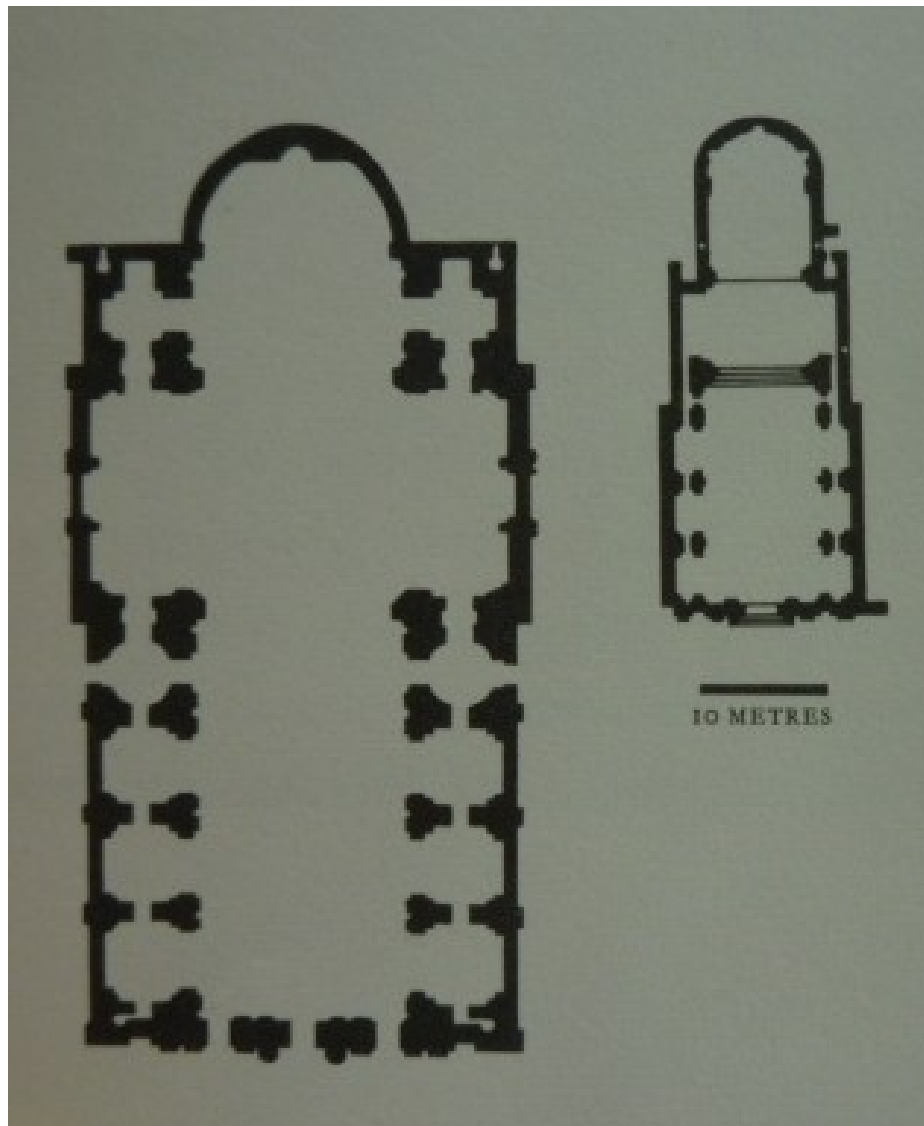
94. Bramante. Design for S. Maria di S. Satiro, Milan, c. 1480

MILANO

Nový typ protireformačního kostela 60. let 16. století

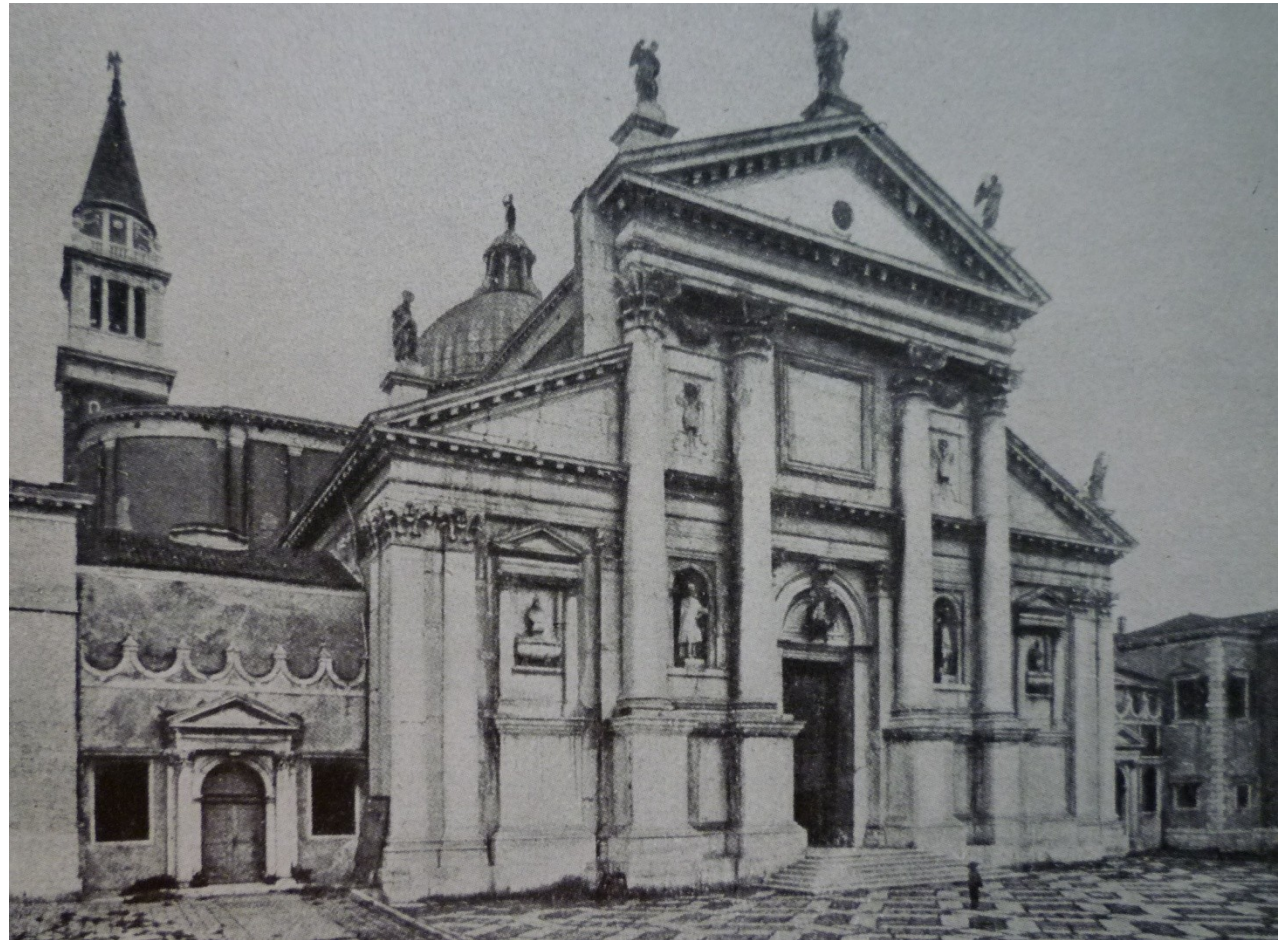
Vignola – Il Gesù (1570) a Galeazzo Alessi – San Paolo e Barnaba v Miláně (1558)

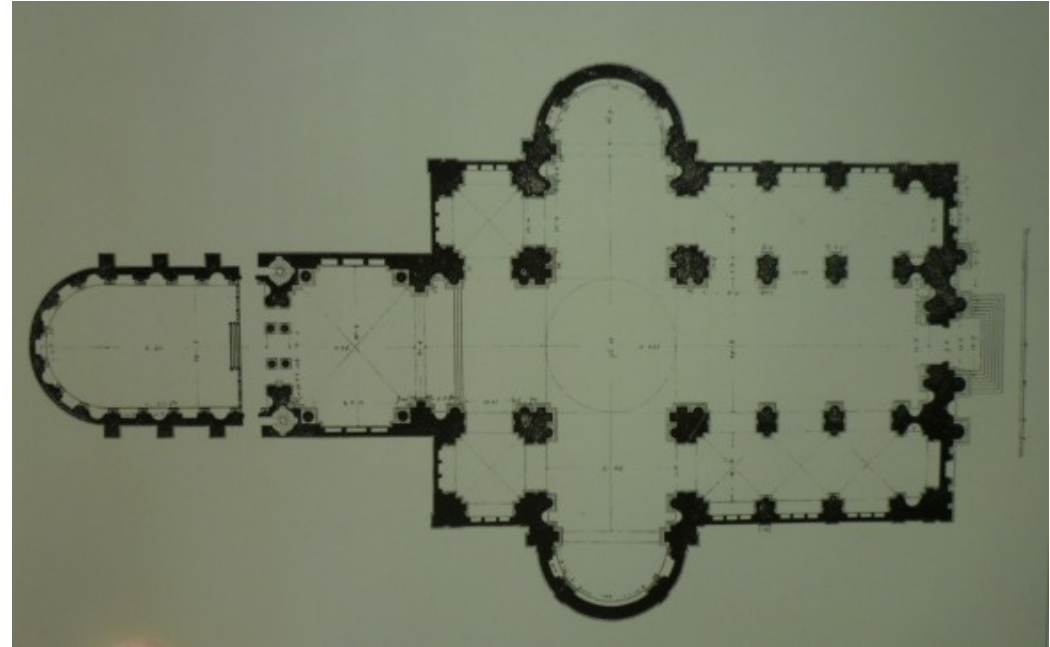

Karel Boromejský, *Instructiones fabricae et supellectilis ecclesiasticae*, 1577

- *Realizace a výzdoba stavby, ať je jakákoliv, ať nepředstavuje, nevytváří, nezobrazuje, neoznačuje, ani nevyjadřuje nic, co by bylo vzdálené křesťanské zbožnosti a náboženství, ani to co by bylo profánní, ohyzdné, rozkošnické, hanebné nebo obscénní.*

Benátky, S. Giorgio Maggiore,
od 1566

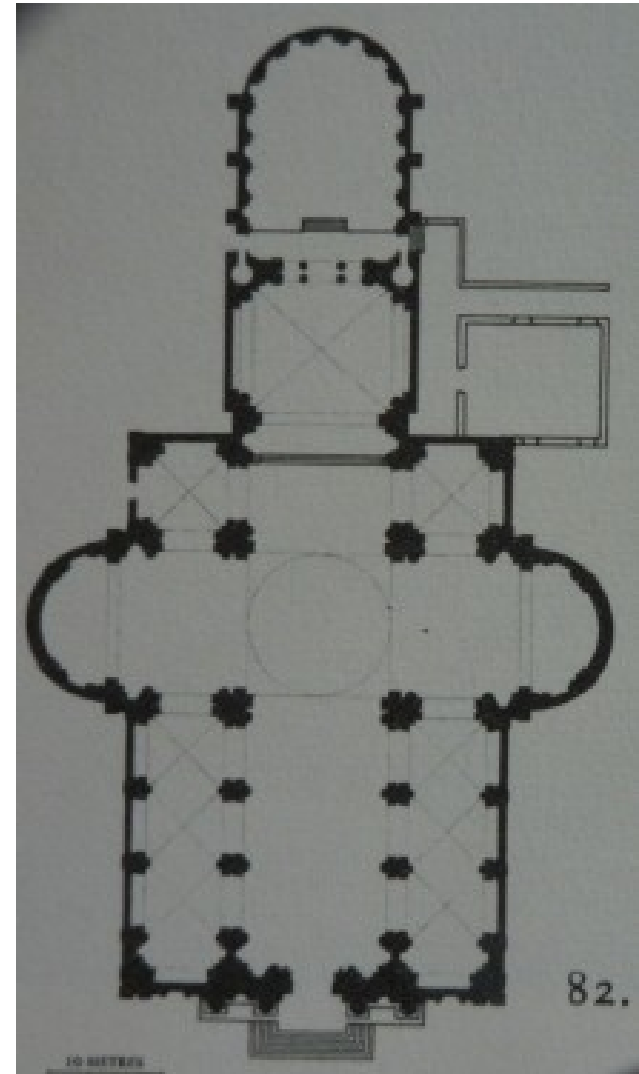

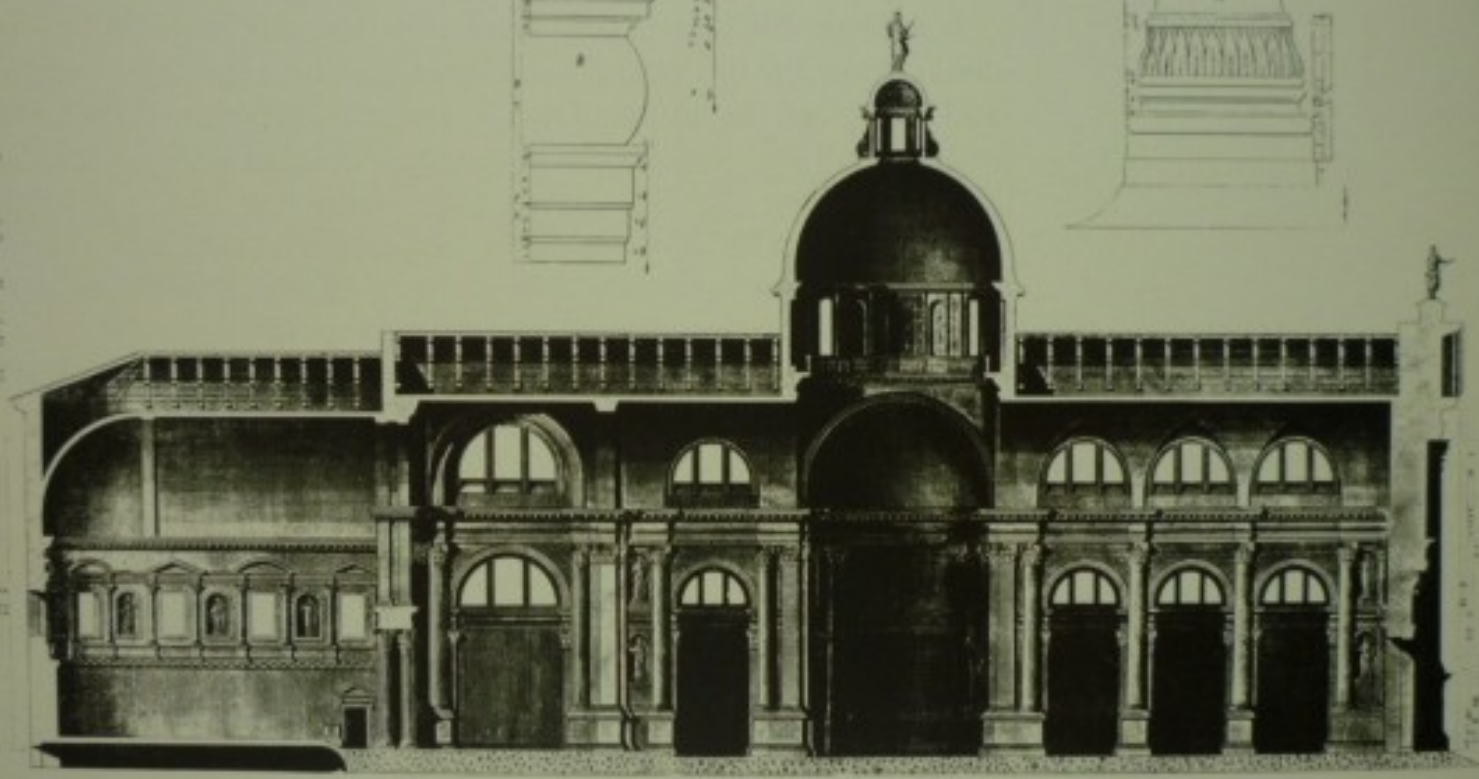
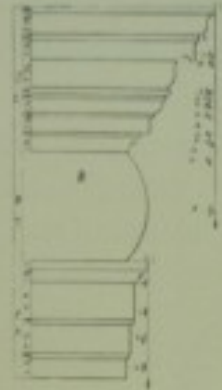

A horizontal line with text below it, likely a scale or title.

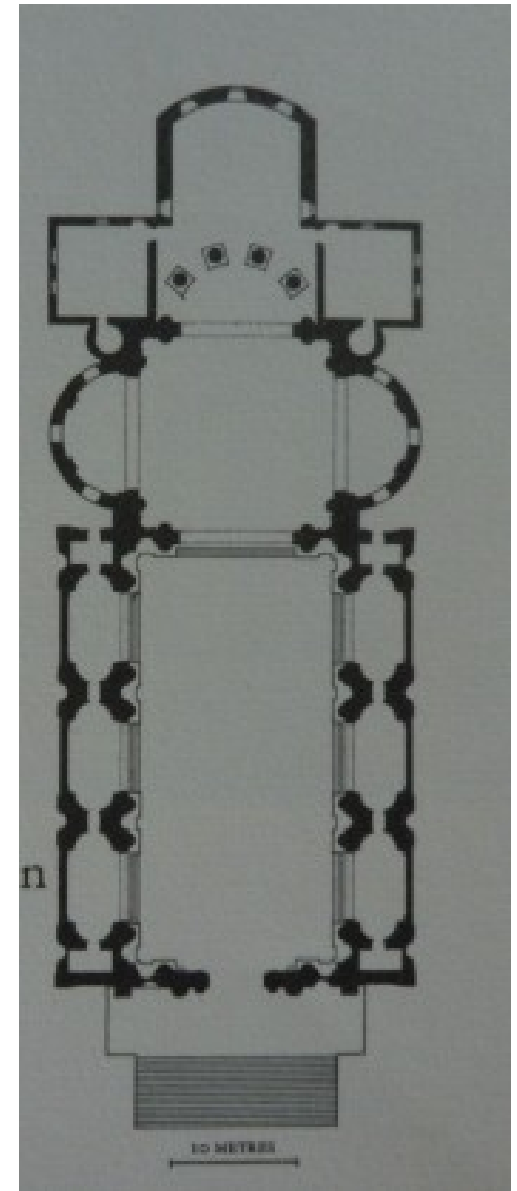

Il Redentore, Benátky, od 1576

Santa Maria della Salute,
1631-87
Baldassare Longhena

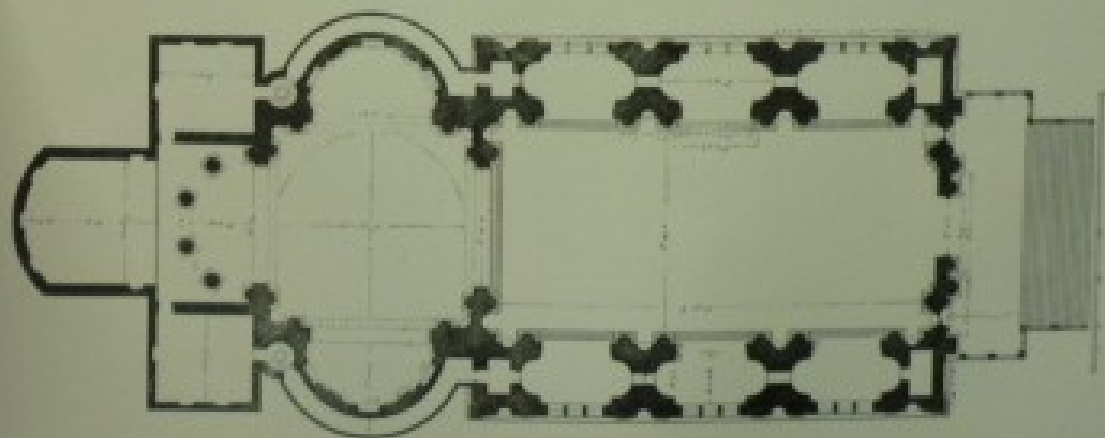
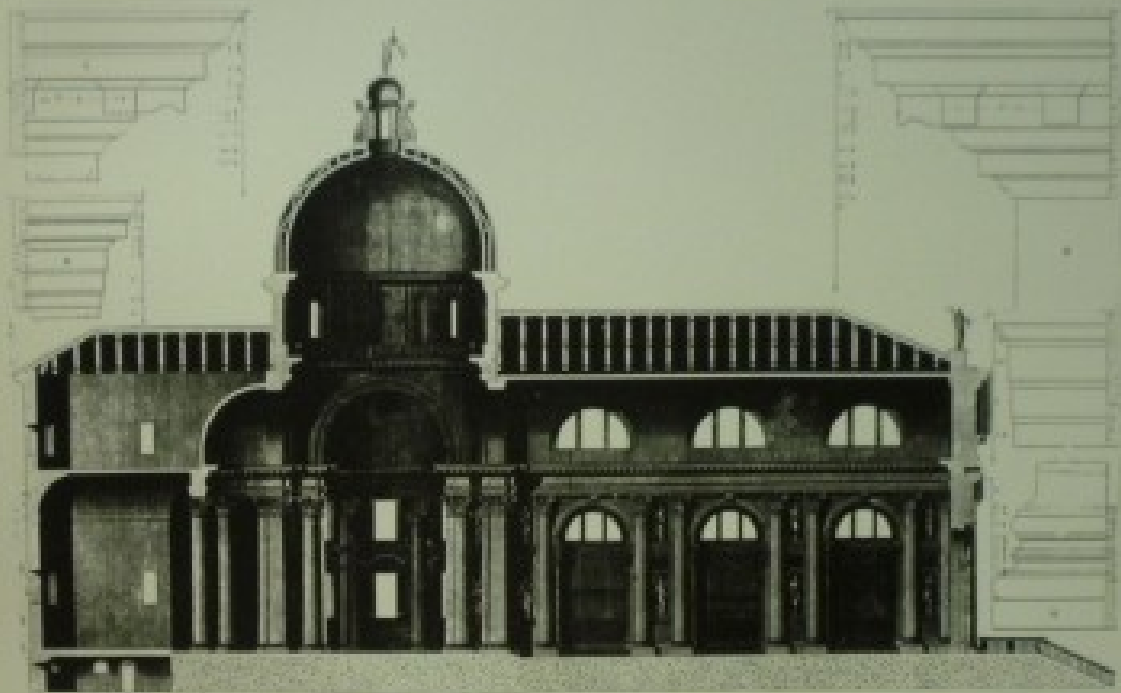

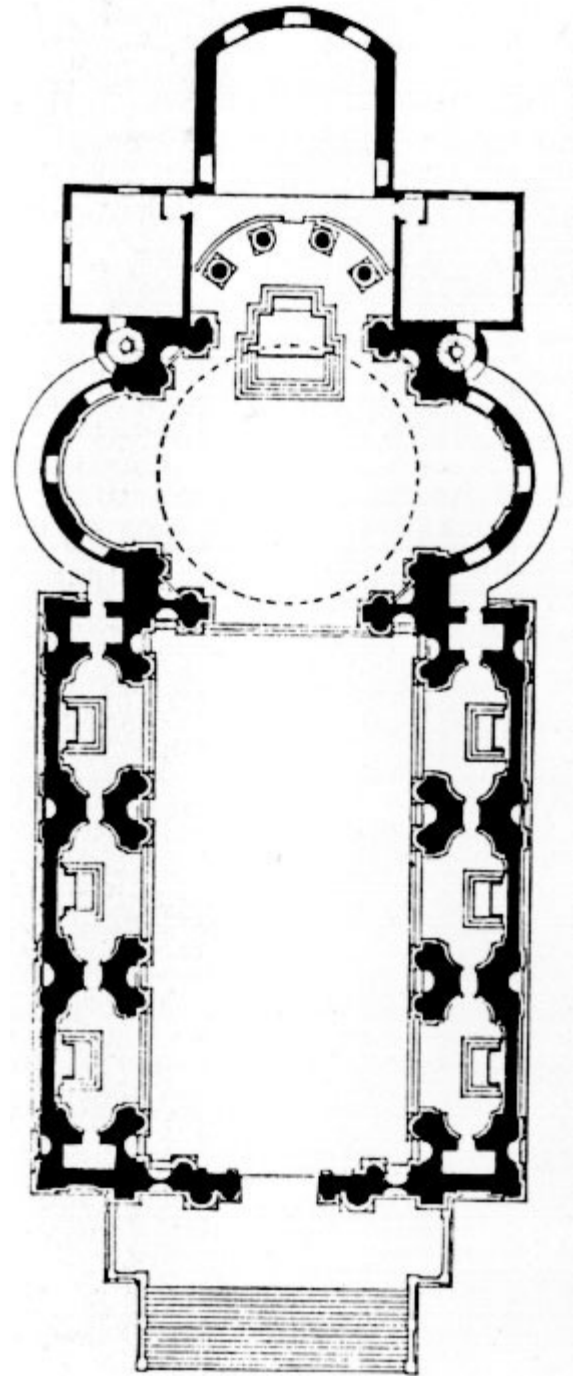
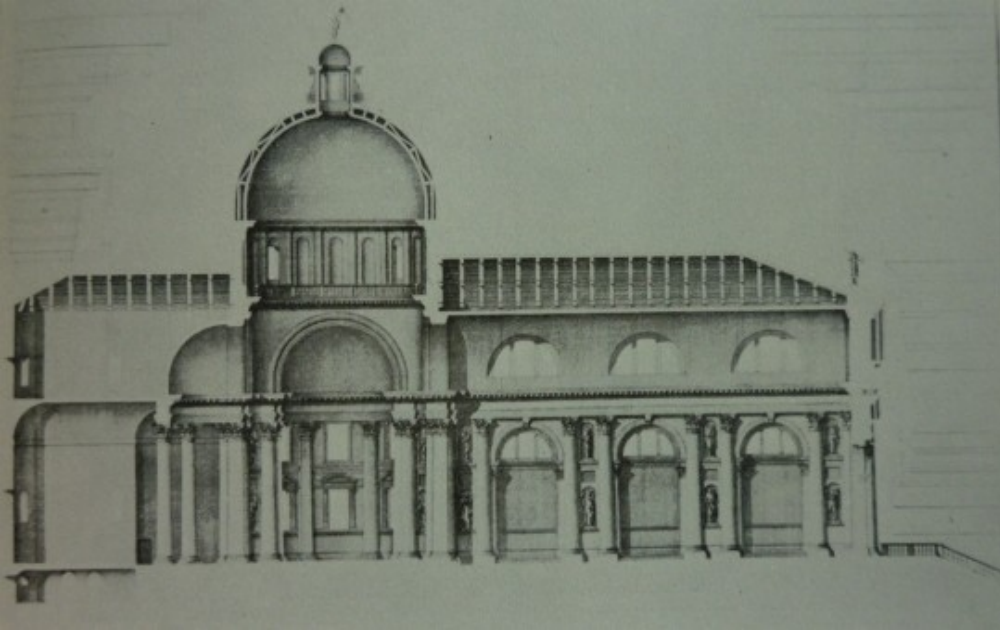

Il Redentore – S. Giorgio Maggiore

Benátky, Le Zitelle

od 1580 kostel

